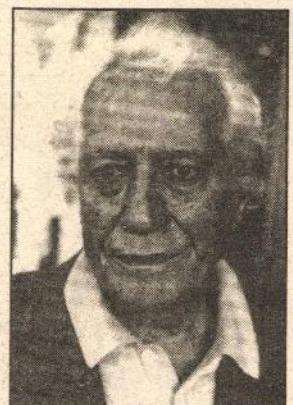

welat!

Nivîskariya
Min

Musa Anter

Rûpel 7

Sal:1 Hejmar:33 4-10 Cotmeh 1992 5000TL (KDVD) Rojnameya Hefteyi

Derew... derew... derew!...

Derew bûye sembola dewleta Tirk. Her tişte wê li ser derewan ava bûye. Hemû rêvebir, general, dîrokvan û professorên wê bi derewan radizên, bi derewan radibin û bi derewan rûdinên. Rojname û televizyonêni Tirk jî giş bûne berdevkêni van derewkeran.

Çiqas rewşa dewletê dijwar dibe, pê re derewên wê jî zêde dîbin. Ev derewavêtin, şerekî psikolojik e. Ji bo qelsiya xwe ya li hember gerîla veşêre dest davêje derewan Daxuyaniyêni dewletê yêni di derheqê bûyerên Şemdinli de jî bi temamî derew bûn.

Rûpel 8

Kurd in,
xerîb in,
diperçiqin

Rovî
û
muxtar

Berhevkirina
Folklorâ
Kurdî

Rûpel 6

Rûpel 15

Rûpel 11

REWS

Abdullah Keskin

Apê Musa

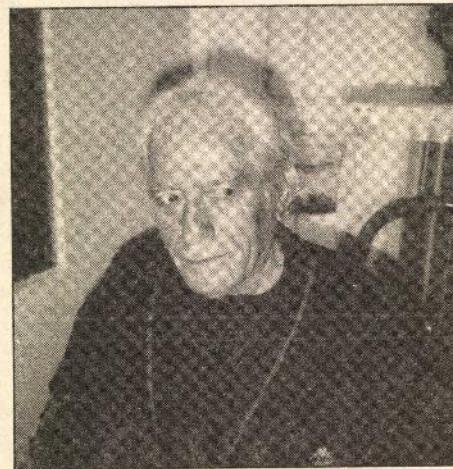
Apê Musa ji kuştin.

Êdî tiştek nemaye ku mirov bibêje û binivise. Porê spî, bi xelek yê ronakbîrê Kurdê aştîxwaz, di nav xwîna sor de hiştin. Gotin xelas.

Apê Musa tu caran ne bêçare bû. Li hemberê her zehmetî zordariyê çara wî hebû.

Apê Musa, diyariyeke pirr mezin ji mé re hişt. Ew jiyanâ wî ya paqîj û bi rûmet di gorê de jî şewqa xwe li Kurdistanê belav dike û welêt ronî dike.

Zarok û neviyên te, wê rojekê te binivisin. Te tu caran gelê xwe bê xwedî nehişt, tu li her derê bi tenê be jî, li doza gelê xwe xwedî derketî.

van nivisan biweşînîn. Apê Musa bi navê neviyê xwe Ronî jî dinivîsî. Nivîsîn de Nequşkê de ku bi navê M. Ronî Anter hatine

Em soz didin: Emê layîqî te bin.

Rehet raze Apo!

TİR

Quncika Apê Musa wê dom bike. Niha gelek nivîsên wî ku hê nehatine çapkîrin di destê me de ne. Demeke dirêj emê

weşandin jî yên Apê Musa ne.

Em gazî xwendevanên xwe dîkin. Stunên Apê Musa vala nehêlin.

Li ser Apê Musa gelek nivîs ji me re tê. Hinek ji wan nivîsan çap dibin. Ê din jî car bi car wê di stunên Apê Musa de derkevin.

Bîranînên xwe yên ku bi Apê Musa re derbas bûne, binivîsin û ji me re bişînin.

"ÇİNARA MİN"

Nivîsîn Apê Musa ku di Welat de hatine çapkîrin emê bikin kitêb. Jixwe wî jî wilo dixwest. Navê kitêbê "Çinara Min" e. Niha em haziriya wê dîkin.

Nivîsîn ku xwendevan bi Kurdî li ser Apê Musa nivîsâidine jî, em dixwazin wek broşûrek an jî kitêbekê derxin.

Hevalê me Mîrhem, ji berê de, li ser biyografiya Apê Musa dixebeitî. Di demeke kurt de emê van her sê kitêban derxin.

FERHENGOK

Amojgeh: Enstitü

Belge: Berg, Pel

Berçavk: Çavik (gözlük)

Bizdandin: Tirsandin, ferihandin

Bizzdin: Pirr tirsin, ferihin (ürmek)

Cerd: (baskın)

Dergevan: (kapıcı)

Dergistî: Xwestî (nişanlı)

Hembêz: (kucak)

Hembêzkin: (kucaklamak)

Hincet: Behane (gerekçe)

Hiştin: Rêdan (izin vermek)

Jîr: Zirek, bi aqil (akilli, zeki)

Kedxwarî: (Sömürgecilik)

Kudandin: Mesafestandin (yol katetmek)

Malbat: Famile (Aile)

Masmîdiya: Navgînên ragħandîn yê girseyi (kitle iletişim araçları)

Pêdivî: Lazimatî (ihtiyaç)

Qelsî: Jarî, zeſî (zayıflık)

Rahiştin: Destpêkirin

Rewneq: Nûr, şeq

Suxte: Kutabi, xwendekar

Şeyhulmuharîr: Şâhî niviskaran

Teyîsin: Çirûsandin (ışık saçmak)

Virr: Derew (yalan)

Xwelidank: (küllük)

Musayê Cûdiyê Kurd şêhid bû

Dengek ji Amedê hat gelek nexwes bú heval, Musa Anter şêhid bû çû ber rehma Zulcelal

Di çavê neyar de çû pênuşa tey beha, Ji êrişte tey dijwar neyar gelek bizdeha.

Her bijî Anterê Kurd Musayê Cûdiyê me, Rêçenâs û dîrok bû bo xurt û cindiyê me.

Pênuşa te şûr bû belkî fuzya xedar Te pê gelek hilweşand keleb û bircen neyar

Sed Anterê zubydî li hember te şûr şikest, Musayê Cûdiyê Kurd serxwebûna me dixwest.

Zanîn û hunerên te herdem faşist kirine mat, Mafê Kurdan te parastbûyi şêhidê welat.

Wêje û çanda Kurdî Musayê Cûdi yî tu, Tu endam û serokê Amoja Kurdi yî tu.

Dîroka Kurd ronî kir di jiyanâ xwe gişî, Cihê te êriş dayê bê guman dipelişî.

Rojnamew kovarê me tev dînalîn bi te re, Kurd û Kurdistan hemû reş girê dan ji te re.

Hey neyarê bê iman gurê bozî xaînî, Xwîna zanyarê Kurda qet ji we re namînî.

Sed rûreş û pîşîti tim li ruyê neyar bê, Ji şîn û şahîye Kurd herdem tê payîdarbê.

Dîrok te ji bîr nake dilê Kurdan de dijî, Dayika te yê Kurdistan xwîn ji çava dirijî.

Xemgîn in bo te heval tev weke min dilbirîn, Kurd û Kurdistan xweş bin bila şoreşvan bijîn.

Xweda li te biborê pirr kerîm û mihrîban, Te mafê Kurd diparast bûyi şêhidê Kurdistan.

Te li zanîngeha dad ala rengî vedikir, Doza serxwebûna Kurd ji hingivê te dikir.

Dilbirîn te ji bîr nake bi aixîne ji bo te, Xwendegah û dibistan wê çebîn ser navê te.

Mesaj û Serxweşî

Berpîrsiyarê Giştî yê weşanxana Komal ji bo protesto-kirina kuştina Musa Anter mesajeke Serxweşiyê ji me re şand. Di mesaja xwe de dibêje ku dê bîranînê şîdan vejînin.

Berpîrsiyarîyê Giştî yê kovara "Sorun Birlikte Sosyalist" Sırri Öztürk li ser navên xebatkarên kovarê mesajeke serxweşiyê ji me re bi rî kir.

Di mesaja xwe de piştgîriya xwe ji bo me diyar û cînayetî jî protesto dîkin. Piştî kuştina Musa Anter konfederasyona Fransa ya xebatê, ji Serokwezîrê Tirkiyê re mesajek şand.

Di mesaja xwe de li ser cînayetîn li Kurdistanê yê li hember rojnamevan û gelê Kurd tên pêkanîn, di sekine. Konfederasyon, piştgîriya hemû xebatkarên Fransa ji gelên Tirkiyê re diyar dike û bal dikişine ser rawşa gelê Kurd a dijwar. Ü ji Serokwezîrê Tirkiyê dixwaze ku, rî li van cînayetan bigire.

Konfederasyon, ji Wezîrê Karê Derve yê Fransa Roland Dumas re jî mesajek şand û di mesajê de bala wî kişand ser îhlalkirina mafîn gelê Kurd û kuştina rojnamevanan.

Pîrozi

Nûçevanê me yê Batmanê Sado û hevala wî Rêzan Sezgin roja 4'ê Îlonê li Misircê zewicîn.

Em jiyanê şoreşger û bi rûmet ji wan re dixwazin û wan pîroz dikin.

Rojnameya Welat

Ho Kalo

Ho Apê Musa
Bi soz û peyman
Em di dîroka

serfiraziyê de
Pênuşa te li erdê nahêlin.

Ho Kalo
Vaye wêneyê te
Li ber çavên min e
Mîna şeqw û nûr e
Bilind û bilind be.

Ho Apo
Emê tim serbilind bin
Ji ber ku
Em ne xwîna te
Ne xwêdana te
Ne jî pênuşa te
Li erdê nahêlin

Ho Apo
Pîrê hemdem i, Sokratesê hemdem i
Hûn pîrên me yê
nemir in
Hûn şêhidên nemir in
Şehîd nemir û namirin
Silav ji axa we re.

O. Hopê
Nisêbin

Çima Apê Musa?

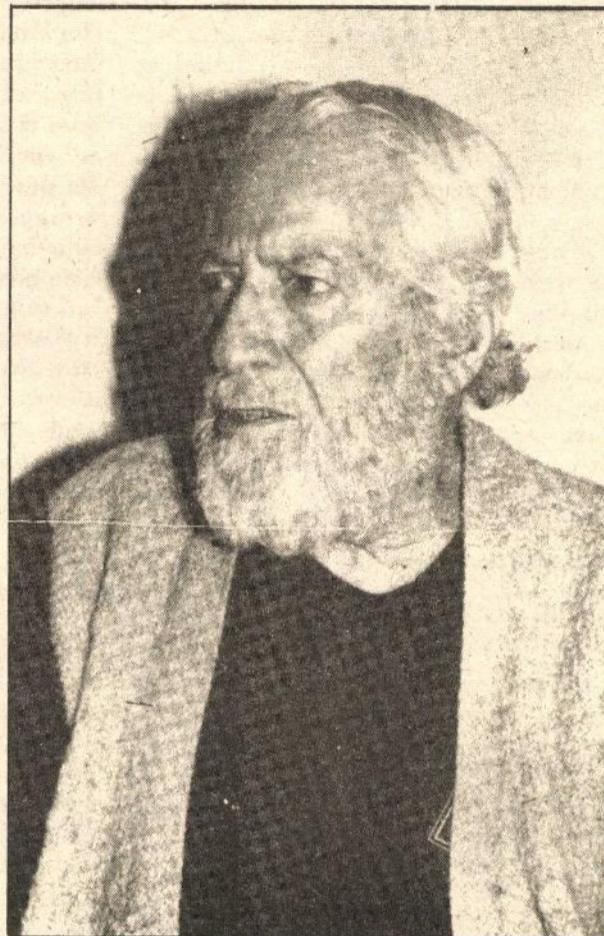
H. Sefkan

Weke ku tê zanîn di vê dema dawî de, eşkere bûye ku, êdî dewleta Tirk nema dikare xwe li ber hêzên şoreşa gelê Kurd bigre, ji hêlekê ve lêdenê mezin ji gerîlayê şoreşa Kurdistanê dixwe, li hêla din jî nema dikare xwe li ber pêlên serîhildanê gel bigire. Her wiha, roj bi roj xuya dibe ku dikeve tengasiyê mezin û êdî çare nîn e ku, xwe jê derxe. Ji lew re êdî berê terora xwe ya bê sinor dide ser sivil û destvalayan (bêçekan) û bi taybetî, di demen dawî de, rewşenbir, rojnamevan, nivîskar û mirovîn welatparêz kirine hedefen hovitiya xwe.

Ji wan rewşenbiran, Wedat Aydin, Huseyîn Deniz, H. Akdemir, Yahya Orhan gelek rojnamevanen din. Di van rojén dawî de jî nivîskar û rojnamevanê bi nav û deng Musa Anter, bû hedefe terora dewletê.

Jiyana Apê Musa hemû berxwedan û nîşandina rastiyê bû, ji ber ku ebûqat bû jî, ji lew re mafen mirovan baş nas dikirin û her dem di ber van mafan de dixebeitî. Bêtirî 35 caran ji hêla dewleta Tirk ve hatiye girtin û ketiye zindanan, di bin lêdan û zora dewletê de maye.

Çima rojnamevan û nivîskar...? Ji ber ku rojnamevan û nivîskar baş dizanin û dikarin

bi vî awayî bi terora kor tene kuştin. Ma gelo rast e ku "Qatil meçhul e"? Helbet tu ji kê bipirsî wî bersivê wiha bide: Na qatil mirovîn dewletê ne. Tişten mîna "Hizbûlah" û "Boz-Ok" tişten xeyalî ne û tu bingeh ji wan re nîn e, ji bo ku, hin bêtir terorê xurt bikin, dibe ku saziyên nû, ji terorê û bî islûbeki hemdemî tîrsê, di dilê mîlet de biçinîn û terorê bidin meşandin. Qatil ne meçhul in,

biparêzin Dewleta Tirk, ne tenê xwest Musa Anter bikuje, lê di şexsê wî di xwest welatparêziya rewşenbirên Kurd bikuje. Ji lew re em dibêjin ku tu car terora wisa li hemberî têkoşina me nabe bend û emê bi hemû derferen xwe bixebitin.

Bila bimire kedxwarî û reşkuji û hemû rengên terorizmê.

Emê têbikoşin heya serxwebûn û azadiyê, ger ku em bi hezaran ji şehîdan bidin.

Kekê Musa oxir be, cihê te buhişt be

Salih Nesê

Em ci bibêjin Kekê Musa? Dîroka me tijî şehîd in. Çiqas em bibêjin, em nikarin navên wan tevân bînin ser ziman. Ji dema ku ev Romêne bêbext hatin Anatolê û bi şûrê xwe ve, bi nava mîletan ketin, nexasim ji mîletê Kurd.

Xwîna Kurd, ji wê hingê ve diherike heya vê kîlikê. Zarok, jîn, kal weke hevbûn li cem wan, serê teva dikete bin şûr.

Ji xwe şerm nekirin, bi darvekirina Kalê Şêx Seid, ji xwe fedî nekirin ji kuştina Seyid Riza û kalê dawiyê Musa Anter.

Bi xinizi (xayıntî), ji pişt re tu kuştin. Ji porê te yê spî fedî nekirin.

Lê em ci bibêjin Kekê Musa? Pêñusa te ne kêmî tîr û kevanê Rostemê Zal bû. Gotinêne, ne kêmî gullên gerîlayen li serê çiyan bû. Tu bi mîrxasi derketibûyi meydana cengê, ji bo ronahiyê û serfiraziyê, ji bo welateki serbest û azad. Gotinêne te gulle bûn di kezeba dijmin de ku tê de diçikîyan, gotinêne te gul bûn, xwendevan û rewşenbirên Kurd pê dîbîşîbûn. Lê mejiyê tixumperestan tênedigihîst. Bi xinizi tu kuştin, destê xwe bi xwîna te

kirin. Tewandariyeke din xistin dîroka xwe. Û tu li cem me ketî rîza şehîdan. Jîxwe şehîden me nemirin, ji ber ku heyf û tola wan li erdê namîne.

Wê işev lawek çêbibe. Emê navê Musa lê bikin. Ma qey dijmin nizane ku, Şêx Seid bi dar ve kirin lê niha bi hezaran ketine şûna wî?

Ma qey dijmin nizane ku, Mezûm û Xeyrî kuştin lê niha bi sedan hezaran kes ala wan hilgirtine.

Heya dijmin çirakê vedimîrîne, bi hezaran çira pêdikeyîn. Wê sibê hezar zarok çêbîbin. Emê navê Musa li wan bikin.

lê belê mîna rojê xuya ye ka kîne û kî dikin.

Weke ku em dizanin û wisa hatiye xuyakirin ku, pişti her tepê bi derengî polis û hêzên parastinen têne cihê tepê, ev hevok jî li nav hemû gelan heye:

"Polis dereng tê!" Lê çîma pişti kuştina Apê Musa û di cih de polisan derdorê cenaze gitin û nehiştin ku kes bigihê ser. Ev vê yekê dide xuyakirin ku, polis bi xwe di nobetê de bûn, ta ku kes bigihe ser û ev cerîmek (tep) bi ser keve û vê reşküjiyê bidin meşandin. Em dibêjin ku emê bi sedan Musayan çêbîkin û sond li me be ku emê nehêlin hibra qeleman ziwa bibe û heyanî ku yek jî me sax be wê her û her kelemek hebin di çavên dijmin de. Banga me ji hemû rewşenbiran re ev e ku, hin bêtir xwedî li wezîfeyen xwe derkevin, hin bêtir rastîyan derxin holê û mafen mirovahiyê

HAWAR

Dillbixwîn

Şehîdeki 74 salî Musa Anter

Senaryoya terora hikümeta koalîsyonê di vê hefteyê de gihişte xeleva nehan.

Bûyera vê xeleva ne wekî ya berê ye, pirr bi şewat e. Tu caran nayê bîra mirov ku, wê bûyereke wiha çêbibe. Rast e, lê hema di nava tariya dewleta terorê de her tiş gengaz e (mumkun e)

Gelo, mirov bawer dike ku Musa Anter pişti H. Deniz bibe qurbanê Diyarbekîra Mezûm û Kemalan?!

Belê; Apê Musa jî çû! Ew jî, ji doza serxwebûn û azadiyê re xelatek e. Ew jî şehîdeki vî karwanâ ye. Ew jî xwedîyê pêñûsek (qeleteke) wisa ye ku tu caran naşîkê û hibra (avnûska) wê naçike.

Apê Musa;

Kalekî rewşenbir, rojnamevan û nivîskarekî welatparêz, dozperest û niştimanperwerekî rûmetdar û birêz, ger tu hatibî kuştin jî, di na-va me de tu xwe-danê van taybetî û renganî.

Dewleta ðemîrel û ïnönü ev e Apê Musa! Desten xwe yê bi gemar dirêjî jiyanâ 74 saliyen me jî dikin. Goşt heliyaye, hestî tenê mane, lê ew qîti-kan jî, li ber quri-fandinê ne. Edî ne tenê ji dos-kayen di nava desten gerîlayan de, ji pêñûsê di nava tiliyên nivîskaran de jî ditirsin.

Tirs, tîrsa mirinê ye Apê delal. Me perdeya tîrsê çirandîye, em ji mirinê jî natîrsin, em naçin 74 saliyen Tîrkan nakujin, em şerekî bincil nameşinîn, eşkere-eşkere, ev in 15-20 hezar gerîlayen me, li Gebar, Cûdî, Zagros, Herekol... sînga me heya dawiyê ji cengê re vekiriye. Lê hema ew; ew tîn nivîskarîn mîna te dikujin. Tu ji min bêtir dikarî sedema vê yekê şîrove bikî.

Mirin her mirin e, her mirovîkî temenekî wî heye. Lê, mirin heye mirin, mirin jî heye jîyan! Mirina we jîyan e Apê Musa, em gelekî pê serbilind û serfiraz in. Xwezî hemû 74 saliyen me mîna te bimirin û di bin axa Kurdistanê de bihatana veşartin.

Kesên ku tene kuştin kî ne? Çima tene kuştin? Ci kirine? Em bersive van pîrsan bi hêsanî dikarin bidin. Wîsa jî, qatil kî ne? Çima dikujin? Kî wan 1dare dike? Em bersive van pîrsan jî dikarin bidin. Madem wiha ye, ev lewlebazî, veşartina rastiyê û daxuyaniyê we ji bo ci ne? Hûn dixwazîn kî bixa-pînîn? Em ji we bêtir failê meçhûlan nas dikin, ji we bêtir dizanin hîzb-î kontra ji bo ci hatiye damezirandin. Gelo; kuştina Apê Musa dikare ci sîd û fîdeyê bigîhîne we?

Ev meş bi kuştina Musa Anter re nasekine. Me berê jî goitiye, em dîsa jî dibêjin, eger ev qeleteke di nava tiliyên me de ji terora we bitirse, bila bibe pêñûsa Uğur Mumcu, ew ne ya me ye, bila hezar carî bimire ew pêñûsa xîyanetê.

Wîsa nabe, edî emî jî çekan hilgirin, nivîskarî tenê ne bes e. Dîjîmî mirov mecbûr dike ku, bibe nivîskarekî şoreş-ger. Tîving û qelet, li kîleka hev, ne wîsa be debar bi vê dewleta terorê re nabe.

Lê hema nivîskarekî 74 salî; tîkçûna we heya vê radeyê hatiye ku hûn wî bikujin?

Dîsa ez dubare dikim û dibêjim, edî li kîleka qeletê tîving li ser milê me ye. Dema ku hate xwestin tîving, pêñûsa li aliyeke din e.

Emê şûna te dagirin Apê Musa, xeman nexwe.
Oxira te ya xêrê be,
Bi xatirê te...

Almanya li dîroka xwe vedigere

Faşizm dîsa bi bingeh dibe

Faşizma Almanya heta sala 1945 an dixwest ku cihanê têxe destê xwe û serokatiyê bike. 47 sal bi şûn ve ji ev faşizm û nijadperesî winda nebûye. Di nav van 47 salan de gelek kesen neteweperest paşerû û faşist cihê xwe di sazûmana dewletê de çekirine û niha ji serê xwe bilind dikan.

kin û nîşana Hitlerê faşist nîşan didin.

Li ber çavên herkesi êrîsi bîyaniyan dikan û Almanê "medenî û mirovparêz" destê xwe li hev dixin û wan bûyeran piroz dikan. Li pirri bajaran mirovên bîyani nikarin derkevin derve.

Êvaran, ev komên faşist li hev kom dabin, dora xaniyên bîyaniyan, penaberan (multeci) digirin û bi çek, kevir û molotofan êrîş dikan.

Di nav xanî de, dayik, bav û zarok ji tîrsa dilerizin. Zarok, hêstran diavêjin û bi destê dayi-

ka xwe digirin. Ev zarok, nexweşiyên psîkolojîk ên psîko-somatik digirin û heta bijin ev bûyer, wê di mejiyên wan de cih bigirin û her dem pirsgirêkan ji wan re derxin.

Ev bûyeren jorîn, ne di sala 1933 an de çêbûne. Ev ne bûyerê cenga cihanê a duyemîn e. Na, ev di sala 1992 an de bûne û dibin.

Herkes Almanyayê wek dewlektekew lewler, teknîkeke bilind û çandeke kevin nas dike.

Lê, mirov zû dîroka Almanyayê ji bir dike. Faşizma Almanyâ, heta sala 1945 an bi eşkere dixwest ku cihanê bixe bin destê xwe û wiha bi hovîti bibe serokê cihanê tev. Bi azînên (metod) nijadperestî, paşverû û qirkirinê dixwestin bi tenê nîjada qewmê Germen li cihanê bi ji. Di nav 47 salan de, ev faşizm û nijadperestî winda nebûye. Di nav wan 47 salan de pirr mi-

rovênet neteweperest, paşverû û faşist, cihê xwe di sazûmana dewletê de girtine û niha şîyar dibin û rola xwe pêk tînin.

Wek tê zanîn, zêdeyi nîv milyon (500000) Kurd li Almanya dijin. Herwiha hejmara penaberran ên Kurd ji, zêde bûye. Li alyî dinê ji, li Kurdistanê şerekî hebûn û tunebûnê didome. Her roj keç û lawen Kurd, serê xwe li diji mîtingehkarî, kotekek u kedxwariyê bilind dikan.

Ji bo serxwebûn û azadiyê, ji bo jiyanek serbest û giyanekî aza, bi hezaran şehidîn me yê nemir hene. Gelê Kurd iro têkoşina xwe di bin ala Eniya Rizgariya Neteweya Kurdistan de pejirandiye û gavekî mezîber bi kongreya xwe ya netewe-yî ve diavêje.

Ma gelo jiyanek penaberan wiha hêja ye ku mirov dest ji welatê xwe berde?

Her dem impreyalizm me-

todêne pêwist li ser Kurdistanê ceribandine û pêk anîne da ku xwedîyên Kurdistanê, bê maf û di welatê xwe de bindest bin. Herwiha impreyalizm, ango Tirkîyê û dewleta Almanya ji, rola xwe li diji têkoşina gele Kurd bi kar tîne. (Di vê nivîse de, em li ser NATO û çekîn Almanya ku li Botanê li hember gelê Kurd di şer de tê bikaranin û alîkairiya qirkirinê dikin nanivîsinin. Ev xaleke taybeti ye.) Ev dewlet, ji penaberran mîkanizmake wiha burokratik ava kiriye ku, penaberan veşartî ji xwe re dike kole û hêdî hêdi wan ji raman, serpêhatin, ziman, çand û ji xwebûn û ji têkoşina wan dûr dike.

Jiyanek penaberan, bi rasti ne jiyan e. Ma gelo jiyan wiha ye ku, 10 heta 20 mirov di cihekî piçûk de rakevin, xwarinê bixwin û bijin, li hinek bajaren Almanya tenê mafê xwarinê didin wan û ku ji cihê xwe derkevin ji qedexe ye. Ku mirov li Almanya mîze dike li her cihê geto çekirine. Ev cih, tenê ji penaberan re ye, dora wan girtiye û her dem ev cih tê kontrolkirin. Her roj gotinê ne baş bi zimanê Almanî ji wan re têne gotin. Gu-man heye ku rojekê ev cih bibin wek getoyê Nazi, li Ausschwitz, Bergen, Treblinka û hwd. (Ev cih ji bo Yahudiyan çekiribûn û di vir de bi milyonan mirov bi gaza kîmyewi kuştin.)

Gelê Kurd her dem di dîroka xwe de serbilind bûye û iro ji, têkoşina gele Kurd rîceke nû ji bo jiyanek azad, anti-imperialist, mirovparêz û demokrat, ji Rojhilata Navin re vedike.

Lewre ji, jiyanek penaberî ne jiyanek Kurdistan e. Mirovên Kurd hîni çiya, mîrg, çîmenen şîn û darêne delal bûne. Kurd, bili her dijwariyê bi giyanek xwe ve di welatê xwe de aza bûn û aza ne. Kurdeki penaber ku niha sê sal e li Almanya diji û dixwaze vegere Kurdistanê wiha dibêje:

"Bili zordarî, eş û tadeyê ez bi dil û can dixwazim vejerim Kurdistanê. Min bêriya bêhna xaka xwe kiriye.. Hün dizanin çawa ye ku di havîna germ de, dilopên baranê dîbarin ser xakê bêhna diavêje, çiqas xweş e, ku ev bêhna di nav gund de xwe bilind dike..."

Ciqas jiyanek welat ne hêsan be ji, hezár caran ji jiyanek xerîbi û di bin destê faşizma Ew-rûpa de çetir e.

Dayik şérin e, lê welat şérin tir e.

GOTİN

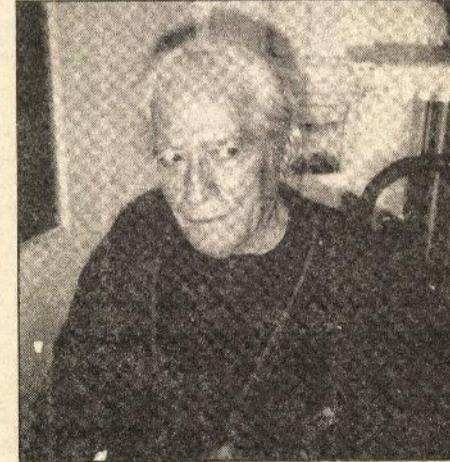

Yaşar Kaya

Kekê delal Musa Anter

Di klama Dewrêşê Evdê de, dibêje: "Gulle berî bedena Bavê Lalo dane xwîna Bavê Lalo rîjiyaye ser şal û şapîkê bi modanî." Xwîna kekê min ê delal ji, rîjiyaye ser porê spî û bejna zirav sor û sor e. Kekê Musa namire. Ji 7 an, heta 70 saliyan, ketiye dilê gelê me. Ev nêzîkî 30 salan bû ku, min Kekê Musa dînasî. Li girtîgehê, li mal, li rojnameyê, li Enstîtuya Kurdi em li cem hev bûn. Di van 30 salên dawîn de, em 20 salan li cem hev bûn. Ew zanayê me bû, ew Şeyhîmuharîrê Kurdan bû, ku li Kurdistanâ Bakur, riya xwendin û nîvîsan-dîn vekiribû. Wî beriya me gişkan dest bi nîvîsîna bi Kurdi kiribû. Bi Birîna Reş, bi Kimil û bi rojnameya İleri Yurt, wî derd û kulên gel, bi zimanê wan ra-xistibû pêş çavên dînyayê. Rê û rêç, wî dabû ber me. 77 sal emrê wî hebû. Wî di nav 60 salan de, rojekê bi tenê ji dev ji doza Kurdi û Kurdistanê bernedabû. Mamosteyê me gişkan bû. Dewrêşekî porspî, kalekî delal, bira û kekekî zehf hêja bû. Kekê Musa, dîrok dizanibû, çanda Kurdi dizanibû, ji bo me ferhengeke Kurdi nîvîsibû, ziman zanibû, we-kî din rojnamevan bû, nîvîskar bû, rîzan bû. Ew 60 sal di vê riye de xizmet dabû, rojekê ji li paş nemabû. Ji emrê xwe gelek salan da me gişkan, em gişk soxteyen wî ne, ew seydaye-

me bû û em ji telebeyen wî bûn. Ji bo Kekê Musa em çiqas şînê bîkin, ewqas hewce ye. Ez çend roj berê hînekî bê kîf bûm, di nexweşanê de radizam. Ji min re telefon vekir, li halê min pirsî, paşî ji, ji min re got: "Yaşo! Ez ketime bextê te, tu bi me henekan neki." Min got: "Kekê metirse, ez baş im, mirin nêzîk nîn e, tu li kîfa xwe bînîhêre." Paşî hînek din ji henekîn xwe kir û telefonê girt. Muhsin Kızılkaya, hevalê hêja ji bo Kekê Musa tişteki gelek bi rûmet nîvîsibû. Digot: "Em tev bi hev re çûbûn Diyarbekirê. Xwendeva-

nan pêşî destê Kekê Musa maçı dikir, dawî hê pirtûka wî distendin. Digot: "Apol! Ji me re bi Kurdi bînîvîse." Gelo di dînyayê de nîvîskarekî wiha hêye? Belê, Kekê Musa bavê mîran bû, mîrxas bû, ez bi wî re, gelek caran çûbûm dadgehê, serê wî hergav bilind bû. Ji bo doza Kurdi û Kurdistanê gavek bi paş ve nedîavêt. Deng û peyvîn wî xurt bûn, neyar jê ditîrsîyan. Car caran ji bi hêyranî başa xwe didan Kekê Musa. Mîna mamosteyekî bilind û zana dipeyîn û neyar jê hîn dibûn. Carna dev

ji zanatiyê berdida, dibû pêşmerge, dibû gerîla. Camêr bû, dilovan bû, dewrêş bû. Di Kurdistanê de, mirovekî, wekî kekê delal tunebû. Gül û sosinê civatê bû. Gelek caran di girtîgehan de, serhildan bi destê wî dest pê dikirin. Mîrê serhildanan bû. Her tişte xwe da gelê Kurd. Digot: "Ji bo min mirin tune, heta 10-15 salan Xwedê kerîm e, hûn li xwe bînîhêrin lawo!" Bê şik û şubhe, wê ji bo Kekê Musa gelek tişt bêne nîvîsandin, wê gelek pirtûk li serê bêne nîvîsîn. Emê wê çaxê karîbin, keda wî ya li ser xwe halal bikin. Min gelek nanê Kekê Musa xwariye. Lê belê dilê min, bê keser e, min rojekî dilê wî neşkînand, ji ber vî ez gelek kîfxweş im. Çîrokên li ser jiyanek Kekê Musa, di nav gel de gelek in. Du gundî, li sûka Diyarbekirê têne ba hev. Yek ji yê din re Kekê Musa tarîf dike: "Uff, Enter, Enterê kurê Enterr."

Ew di nav gelê Kurd de, Memê Alan bû, Rostemê Zal bû, Evdalê Zeynikê bû. Di nav gelê Kurd de, Kekê Musa ef-sane bû.

Carna ji zarok û xortan re dilê xwe vedikir, digot: Lawo, kalbûn netîşteke. Helbestvanekî Kurd dibêje: Wexta ku ez can bûm, bi tîr û kevan bûm, wexta ku ez kal bûm, bendewarê şkeva nan bûm." Musa! Kekê delal, tu, tu car ne-bûyî bendewarê şkeva nan.

Ew bi gurz û kemend bû, siwarê serkoça me bû. Kekê Musa namire. Kekê Musa di nav dilê gelê Kurdistanê de ye. Emê Meqberek ji bo Kekê Musa çêkin mîna meqbera Ehmedê Xanî. Bila gelek caran riya me bikeve wê derê. Kekê Musa şîhîde serhildana me ye. Kekê Musa çû cem şîhîden Kurdistanê.

Ji Agirî, ji Dêrsimê, ji Tendürekê, ji Gelyê Zilan, ji Botan, ji Çiyayê Gebarê porê wî yê spî xuya dibe, ez dibînim.

Navenda Nûçeyan- Di 29'ê meha Îlonê de, li Stenbolê polis û tîman girt ser sê taxan û sê mirovên şoreşger qetil kirin. Di van cerdan de jî du kesen şoreşger bi saxîti hatin girtin.

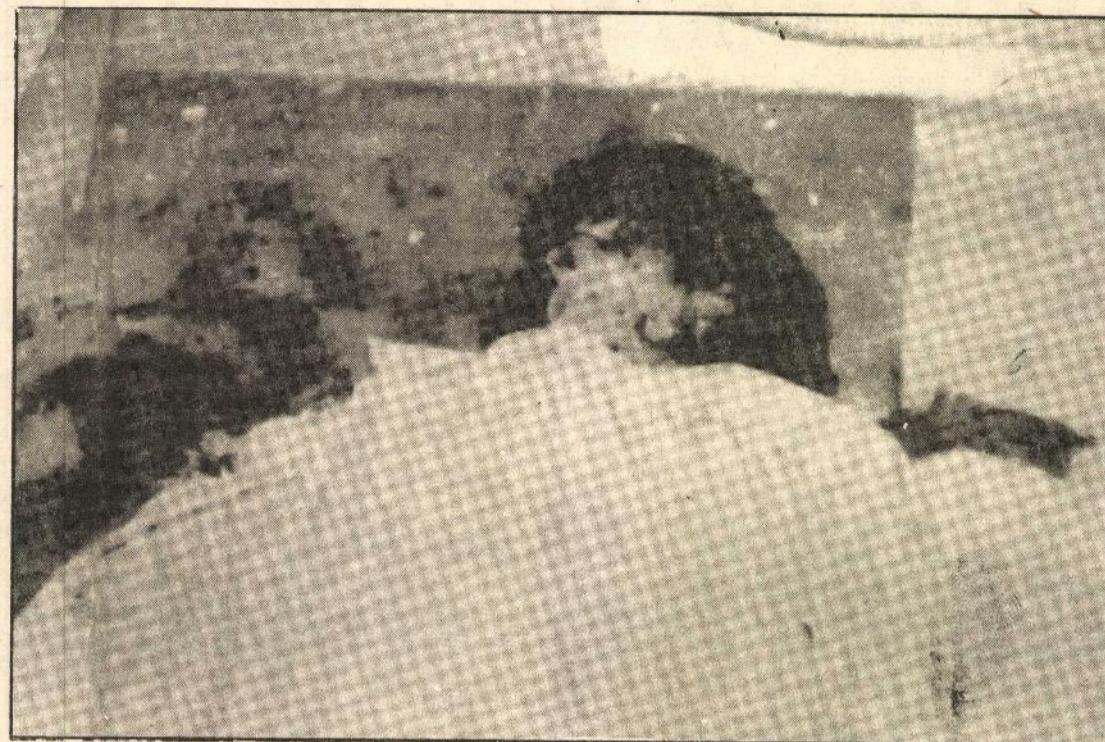
Di salekê de ev dibe 15-16 car ku polis û hêzên dewletê bi vî rengî cerdî ser malan dikan û bê pirs û mehkeme tevî ku dikarin wan bi saxîti bigirin jî qetil dikan. Dewlet her çiqas di daxuyaniyê xwe de, behsa demokratbûna xwe bike jî, ev kirinê hovane rûyê wî yên faşist venâşêre.

Rast e, di qanûnê wan ên bingehîn de parastina mafê jiyanâ mirovan heye. Û dibêjin ku, "Kî dibe bila bibe heta ku neyê mehkemekirin û sucê wî tespît nebe, kes nikare wî ceza bîke."

Lê, ev tev li ser kaxezan dimînin. Tişte ku rast e jî ev e: Dewlet gava bixwaze guhê xwe nade tu kesî û çawa-jê re pêwist be pê li qanûnê xwe jî dike.

Polis û MİT, gelek caran berbayî parlementoyê na-kevin. Îro li metrepolêne Tirkîye, roj derbas nabe ku polisên dewletê infazekê çênekin. Ev bûyer li gelek

Operasyonê hovane

Dewlet, bi geşbûna têkoşîna civakî ya li Tirkîye re ketîye nava tîrseke tarî. Û bi vê tîrsa xwe jî bi hovîtyeke mezin, diçê ser şoreşgera, wana di mala de zeff dike û qetil dike. Lê şoreşger jî li berxwe didin, dîmirin, lê teknaçin...

welatan jî çêdibe. Gava ku li welatekî têkoşîna şoreşê hebe û ew dewletên faşist nîkaribin bi astengiyê xwe yên siyasi û hiqûqi têkoşînê bidin sekinadin, wê gavê çareserkirina xwe di terorê de dibînin û şoreşgeran di cih

de infaz dikan.

Li Tirkîye jî, îro li dijî vê rejîma qirêj, çepêne Tirkân, bi taybetî jî rêxistina çepê şoreşger (Devrimci Sol) têkoşînekê dide. Ev sê-çar sal e ku têkoşîna xwe li metrepolan geş kirîye.

Dewlet heta çend sal berê jî parêziya xwe bi binçavkîrin, bi girtin û cezakirina şoreşgeran dikir. Lê, ji sala 1990 an û vir de dev ji wan qaydeyên xwe berdaye. Cerdeyî ser malan dike û kesen şoreşger edî di cih de qetil

Di Enstituya Kurdi de Musa Anter û civîna me

Mam Zinar

Gelo mirin ci ye? Di pêvajokê de, guherinek bingehîn e an na?

Mewlewî li pey miriyê xwe çîma dest bi dilan û şahîye dikan?

Di welatê me de jî, mirovên me, çîma diiñlin û dîrûşman davêjin?

"Şehîd namirin...!, Berxwedan jiyan e...!"

Gelê me li dû şehîden xwe çîma "ti lî lî...! dîkişînin û bi siloganê şoreşgerî ve tîrsê dixin dilê dijmin?

Ev rabûn, ev raperîn, ev serûbinbûyin pêvajoyek nû ye. Ev hejandinek dîrokî ye. Leri-zandinek neteweyî ye. Guherinek civakî, dîrokî û çandî ye?

Kekê Musa di van hejîn û serûbinbûyînan de tim li pêş bû; tim hebû û dê hebe jî.

Wek ku şair dibêje:

Pirr xurt û hêz i tu hebûn, Tu pêşveçûn û serxwebûn, Her dem di nav damar û xûn,

Tu her heye qet namirî.

Di Enstituya Kurdi de Musa Anter, serokê me bû. Hevalê me bû, rîçenâsê me bû, xebatkarê me bû.

Rojeva civîna me: Danîna beşa ziman bû. Kek Anter di got:

Du xebatên girîng li pêşîya me ne, yek alfabeja Kurdi yên din jî ferhengek Kurdi ye. Me bi yek dev ev pêşniyara rîçenâsê xwe pejirand û me bîryarda ku em carekê din bicivin. Lê qismet nebû ku em bi hev re civîna xwe çêkin û dest bi xebateke dîrokî û neteweyî bikin.

Kekê Anter, Komîsyona Alfabejê bîryar da ku "Alfabeyek Kurdi" biweşîne û çap bi ke. Xwestina te, va ye tê cih. Alfabejek Kurdi di demek kurt de dê were weşandin.

Tu rîberê me, rîçenâsê me yi.

Em endamên Beşa ziman ya Enstituya Kurdi, bi dil û can diqîrin:

Tu Her Heyî Qet Namirî..!

Leşkerên dijmin

Navenda Nûçeyan- Sedat Yurdas, di dermafê pîrsa ku ji bo Wezîrê Hundir dabû meclîsê û redkirina vê pîrsê de, daxuyaniyek ji bo çapemeniyê balav kir. Sedat Yurdas, di vê daxuyaniyê de, bi giştî li ser pîrsa ku tevî mebûşen PKG ê (HEP) dabûn meclîsê disekine û idîayê xwe bi belge û wêneyan ve nû dike.

Li ser vê daxuyaniya Sedat Yurdas, çapemeniya Tirk, bi demegoji û derewan, PKG ê ji xwe re ji nû ve kire hedef û berdevkiya Dadgehêne Ewlekarîya (DGM) kir. Lewre di bin fotografek de, ji artêşa Tirk re, leşkerên dijmin hatibû gotin.

Sedat Yurdas, bi daxuyaniyek din, vê meselê diyar kir. Li gor Sedat Yurdas, wan fotografen ku bi daxuyaniya xwe re weşandibû, ne wî amade kiriye. Ew fotograf, ji arşîva komeleyek hatine standin û ew tişteñ li bin fotografan hatine nîvisin, ne wî nîvisandiye. Lê çapemeniya Tirk, tevî vê daxuyaniya nû ji, dev ji kampanyan xwe yên reşkirinê berndan. Lewre, jîxwe, ji bo girtina PKG ê komployek hatibû amadekirin û ev mesele jî, weke wan derewen xwe yên din bi kar anîn.

Sekretêri Gîşî yê PDK-i, Dr. Sadîk Şerîkkendî û sê hevalîn wî hefteye bîhurî li Berlinê hatibûn kuştin. Rojî 25'ê Îlonê li Berlinê naskirî û kesen nêzîken PDK-i besdarê merasima cenazîn Dr. Sadîk û hevalîn wî bûn. Di wêne de surefî Nûf Dehkordî di nav desten hevalektî wî de.

dike. Bi rastî di dînyayê de li tu deverî, kesek bê mehke-me, bê pîrsiyarî nayê cezakirin. Her çiqas li ser kaxezan bi vî awayî hatibe nîvisin wi-sa ye. Bi rastî qanûnê Tirkîye jî rê nadîn infazkirina mirovan. Lî, ger têkoşîna li Kurdistan û ger jî têkoşîna civakî ya li Tirkîye dewletê xistiye tengasiyekê. Ji ber van yekan, dewlet di nav tîrsek tarî de ye. sedemâ qetil-kirina mirovan jî ev e.

Komara Tirkîye, ji ber van qetîfamên (ger li hundirê Tirkîye û ger jî, yên li Kurdistanê) li hember raya giştî ya Tirkîye û dînyayê ketiye tengasiyekê.

Rêxistinê demokratik û raya giştî roj bi roj li dijî wan infazan dengê xwe bilind dike. Dewlet jî edî, ne bi şev be zû bi zû naxwaze infazan bike.

Dewlet roja 29 ê îlonê, gava şoreşgerekî bi saxîti girt, di T.V yan de, di rojnameyan de bi şoveke mezin nîşan da û xwest ku herkès bi zanibe ku ka polisên dewletê çiqas demokrat in. Belê ku bi şev be bikuje, bi roj be, bi şoveke mezin zeft bike. Û şûn de jî bibêje "Ez demokrat im " kî bawer dike?

"Xerîbî?.. Wê demeke din jî, di rojevê de bimîne." A. H. Izgören

Bayê xizaniyê hineka ji welêt dûr û belav kiriye. Hinek, ji zilm û zordariyê reviyane, dereng fam kiri-ne. Bi guhertina cih, zilm naqede, hinek jî nizanin ji bo çi hatine...

Gundî ne, destê wan bêriya dasê kiriye. Karker in, çakûçen xwe ji valahiya jiyana xerîb re dihejînin û zarok in bêriya xortaniya xwe dikin.

Jin in, mîr in, zarok in, Kurd in, xerîb in diperçi-qin...

Erê em qala Kurdên Stenbolê dikin. Û me xwest bi Kurdên firoşkarên seyar yên li Stenbolê re hevpeyvînek çêkin û wan û jiyana wan, ji xwende-vanê xwe re bidin naski-rin.

Qewet be xalo, em ji roj-nameya Welat tê. Em dix-wazin bi firoşkarên Kurd re hevpeyvînek çêkin, hûn karin li ser rewş û xebatê xwe bi axirin?

– Belê ser çava.

Pêşî em bipirsin, tu ji ku derê yi?

– Ez ji Bingolê ji navça Gêncê me.

Ev çend sal e tu hatiyî Stenbolê?

– Ev dibe 8 sal ku ez ha-time.

Sedemên ku hûn ji we-latê we dûr kirine çi ne?

– Wele lawo sedema herî mezin feqîrî ye, zarok pîr bûn, erdê me têra me nedîkîr û êdî me hev karibû xwe xwedî bikira. Ji ber vê yekê em hatin Stenbolê, ma qey ne ji feqîriyê be kes diçe xerîbiyê?

Hûn bi çi hêviyê hatin Stenbolê? We li vir jiyaneke çawa dît?

– Bi rastî gava me mal bar kir û em hatin vê derê, em li hêviya jiyaneke baş bûn. Lî em 3 meh li dû xanî geriyan, heta me xani-yek ji xwe re li Gebzeyê dît. Ez her roj di sê saetan de têm virê. Me li virê dostaniya welêt nedît, mirov li bajarê mezin xwe ji bîra dike.

Tu karî qala karê xwe bikî?

– Erê, ez li Eminönü ci-

Kurd in, xerîb in, diperçi-qin...

Firoşkarên seyar dipirsin: "Ma qey ne ji feqîriyê be kes diçe xerîbiyê?" Sedema çûylîna xwe ya xerîbîyê ji wiha nişan dide: "Feqîf. Zarok pîr bûn, erdê me têra me nedîkîr û êdî me hev karibû xwe xwedî bikira. Ji ber vê yekê em hatin Stenbolê."

lan difiroşim, cilê bin qa-zaxan, ez van cilan ji febri-qa wan tev li ser hev dikirrim û tînim vir, ji dikanan erzantir difiroşim xelkê.

Weke ku em dibinin, fi-roşkarên virê pîrî wan Kurd in.

– Belê, ji sedî not Kurd in û qey tenê firoşkar, yên ku cilan dikirrin ji gelekekê wan Kurd in. Yanî yên difiroşin ji Kurd in, û yen dikirrin ji.

Tu di mehê de nêzîki çi-qas pere kar diki?

– Wele mehê çiqas pere kar dikim nizanim, lê roj dibe qismetê me vekiriye em 70-100 hezarî kar dikin. Û roj ji dibe zaf îş dernakeve em 20-30 heza-rî kar dikin.

Ev pere têra xwedîkirina malbata te dike?

– Wele em şikir ji Xwe-dayê xwe re dikin, bi zorê be ji em xwe xwedî dikin.

Rast e xalo tu şikir ji Xwedê re dikî, lê qey hêja ye ev zehmetî, ji dûrketina welêt?

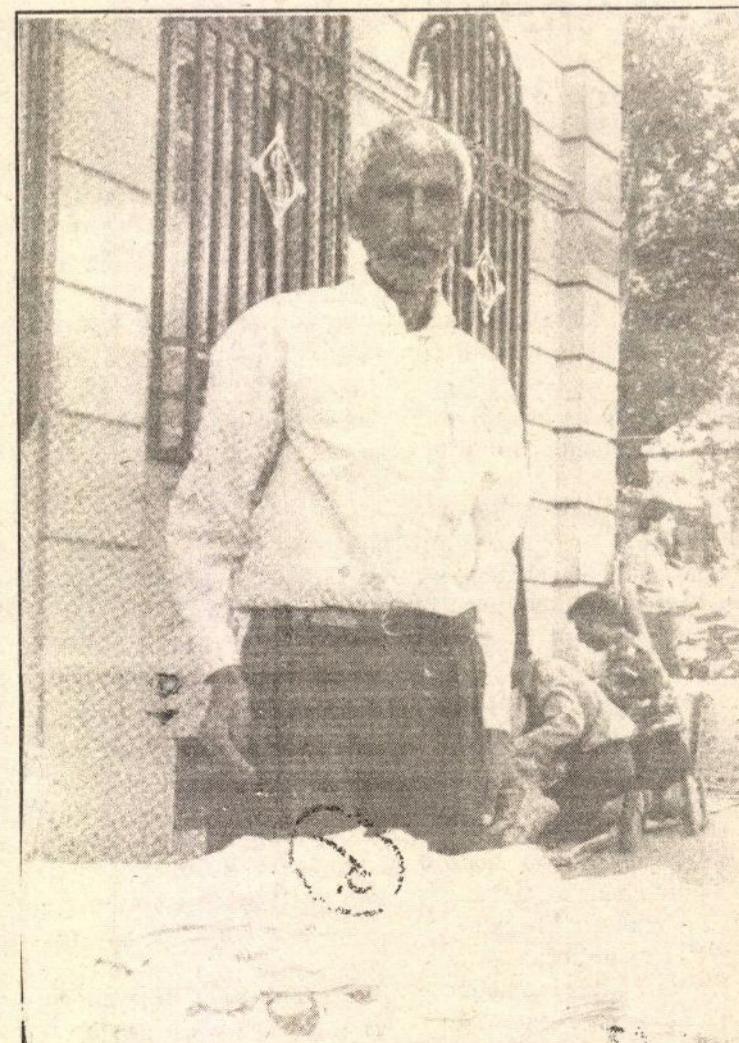
– Ma lawo emê çi bikin? Em mecbûr in rizqê za-rokên xwe derxin. Em zû ve hatine vê derê, hêja be ne hêja be em hatine vê derê.

Xalo gotineke pêşîyan heye dibêjin: Bilbil xistine qe-fesa zérîn, bilbil gotiye: "Ax welatê min." Ma qey em Kurd weke bilbila ji nabin, çima em Kurd ji welatê xwe dûr dikevin? Qey éşa welêt ji me re ji nabe kul?

– Lawo rast e gotinek heye dibêje "Xwedîyê der-dan tê ba derdan." Wele ez baş dizanim tu çi dibêjî? Ez zanim, ez çiqas ji we-latê xwe hez dikim tu were vî derdî ji dilê min bipirse ew tişt di dilê min de ye.

Xalo, ji me re "ew tişt" ne got, axaftina xwe qedand û karê xwe domand me ji, jê xatir xwest û me ew bi karê wî û bi derdê dilê wî tenê hişt û em ji balê dûr bûn.

*Hevpeyvîn: Murat Ergin
Salih Günbat*

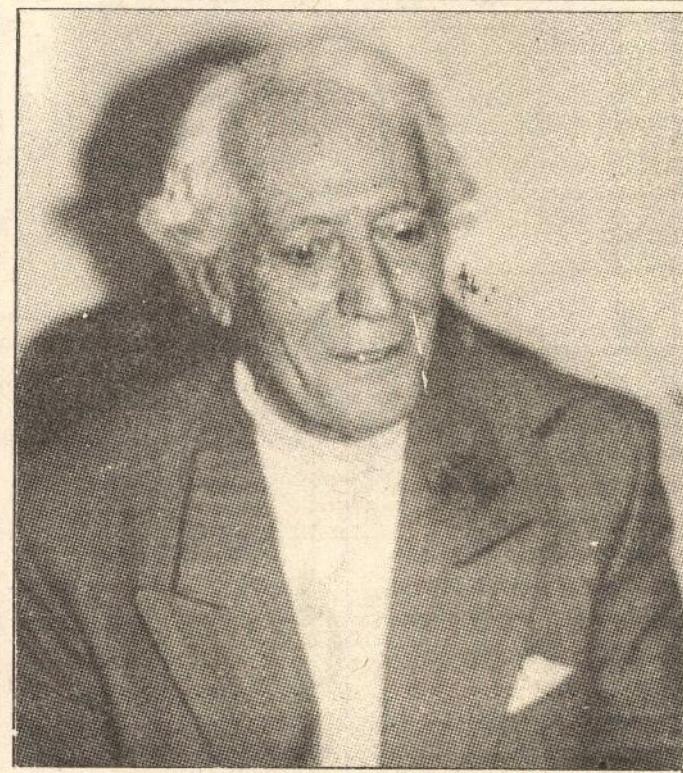

"Me li vir dostaniya welêt nedît. Mirov li bajarê mezin xwe ji bîra dike. Ez zanim, ez çiqas ji we-latê xwe hez dikim, tu wî derdî ji dilê min bipirse, ew tişt di dilê min de ye."

Tiştên ji me hat me kir,
êdî bar ketiye stuyê we.

Musa Anter

MUSA ANTER Û STİLİLİ

Rojekê Mûsa Anter û jina wî Hale diçin Stilili, dibin mîvanê Hesenê Anter, birayê Mûsa Anter. Wexta xwarinê ye; ji wan re goşte mirîşkan û birincê tînin. Li ser masê şînayî ji heye. Mûsa Anter û pîreka wî hem bi gundiyan re dipeyivin û hem ji hêdî hêdî ji şînahiyê dixwin. Yekî Stilili ji li wan dinêre. Dibêje:

- Bi rastî ji ev mala Anter bê aqil in. Goşt û birinc li ber wane, giya dixwin.

Pîreka Musa Anter, Hale dibêje:

- Xalo, di vanan de vitamîn he-ne, dilê mirov li xwarinê vedikin. Berî xwarinê mirov bixwe baş e.

Ê Stilili dibêje:

- Tewww, em dibêjin Xwedêyo em birçi nebin, ew dibêje dilê mirov li xwarinê vedike. Hema va ye dilê me li xwarinê vebû; ma emê çi bix-win?

Huseyin Deniz

TİR

Musa Anter

Nivîskariya min

Van rojan xwendevanê min gelek ji min dipirsin û dibêjin çawa tu bûyî nivîskar? Welleh ez ji nizanim. Ma bera gelo ez nivîskar im? Ê min ez xwe nivîskar qebûl nakim. Tim ez xwe dişibînim zabit katibekî mehkemê. Hakim qerarê dide û yeko yeko ji zabit katibî re dibêje, zabit katibî ji dinivîsê. Erê di biniya ewraqan de imza zabit katibî ji heye lê qerar ne ya wî ye.

Wek ku ez zanim, nivîskar divê eserên xwe ji serê xwe derxe û fikra wî be. Ji nû ve meselekê derxe meydanê. Lê yê me li Tirkîyê ne wiha ye. Mesele ewqas pirr in ku, ne hewce ye em serê xwe biêşînin. Gelek caran meselîn ku em dinivîsin di nav xelkê de hin xweşîr in, tewer ku em wan dinivîsin em xera dîkin. Ev xerabûn hem ji nezaniya me ye û hem ji, ji tîrsa me ye. Tu li eslî wî bigerî li Tirkîyê ne hewce ye ku, mirov nivîskarekî mezin be. Mesela, derd û bela ewqas pirr in ku, wan bidî hev bes e. Ez dibêjim hema ku ez bixwazim,

ez karim rojekê kitêbekê çêkim û min çêkiriye ji. Birîna Reş min di şekekê de nivîsi. Hema li van Bîranînen (Xatiratê) Min binêrin. Cîlda pêşîn min derxist, sê caran hat çapkirin û ya dudiyan di metbeayê de ye, ya sisêyan ji di defterâ min de û di serê min de ye. Ez yeqîn dikim ku, çend salê din ji ez sax bimîn wê xatiratê min bibin 7-8 cîld. Ma wê çawa nebin? De hema jîna min bînin ber çavêن xwe. Îsal 70 sal e ez di nava zilmê, agir, neheqî, derewî, bêbextî û heps û zindanan de me. Ê ma nivîsandina vana xelas dibe?

Ne ez tenê wiha me li Tirkîyê, hemû kevnaren bi namûs giş wilô ne? Dibêjin ji Ewrûpa hin nivîskar hâtine Kurdistanê û li Anadolê geriyane, paşî hatine cem Aziz Nesin û jê re gotine "Aziz me digot qey tu nivîskarekî mezin î, lawo lê em dinêrin tu tiştên welatê xwe dinivîsi". Xebera wan e. Ji aliye kî ve em nivîskarên Tirkîyê bi siud in, lê xelkê me bê siûd e. Ma xema me ye. Em derd û belayênu ku têne serê feqîran dinivîsin. Li Ewrûpa û welatê din yên pêşveçûyi nivîskar ne wek me bi siûd in. Ma wê çi binivîsin. Ma ewê bibêjin heqê insanan, bibêjin demokrasî, na, zilma dewletê işkence, feqîrîti û bêşixulî di nivîsê wan de tune ye ku tiştên din binivîsinin ji, ma wê kî bixwîne?

Nivîsandina Ewrûpiyan wek ku mirov ji zilamekî tê re qala xwarinê bike. De îca ji Stîlîyan re qala savarê zer bike bê çawa guhêñ xwe bel dîkin feqîran. Dibêjin rojekê du xortên Kurmancan şert avêtine ber hev, yekî gotiye: "Lawo bi te, di dînyayê de xwarina xweş ci ye? Ê din: "Zîlika pîvazê ye. De ka îca tu bibêje."

Ê pêşî: "Pa lawo ezê bibêjim ci? Te ya herî xweş got" .

Tu li esle wê binêri nivîsandinê min wek girar û zîlika pîvazê ye.

Lê mîletê min birçî ye, bi wan xweş e.

Nivîskariya min ku ez jê hez dikim, heta ji min were ez derdê mîletê xwe bê tirs û bê derew binivîsin e. Ez dibêjim hema ji ber vî awayî min diecibînin. Ne gerek we îca jê fêm kiribe. Bê ez çawa nivîskar û nivîskarîti çawa ye...

Rojnameya Armanç berdevkiya kê dike?

Rojnameya Armanç, li gor ku li ser dinivîse, rojnameyeke mehane ye. Lî bi rastî ew ji, yek ji wan rojnameyê "mevsimî" ye. Lewre tevi hemû derfetên xwe, ji çend mehan carekê zêdetir nikarin çap bikin, hejmarênu ku têne çapkirin ji, ji alî naveroke ve qels in û nûçeyen wê li diji têkoşîna neteweyî ne.

Ev "rojname" li derveyî welêt tê çapkirin. Navnîşana wê, bihişa penaber û müşextiyan, Swêden e. Ev heval ên ku di amadekirina vê rojnameyê de "xwêdan" dirêjin, hemû endamên rîexistineke reformist in. Jixwe, ev rojname ji, weke weşaneke fermî ya vê rîexistinê kar dike.

Ev "rojname" di hejmara 130 (Tebax 1992) yan de, nûçeyek li ser bûyerên Şîr-nexê weşandiye. Li gorî ku em dizanîn, ev heval sond-xwariyê neweşandina nûçeyen Kurdistanâ Bakur bûn, zû bi zû ji vê parçeyê welat nûçe nediketin nav rûpelên rojnameya Armanç. Dema me manşeta wê xwend, bi rastî em "şoke" bûn. Çawa bûbû

ku, ji wan nûçeyen vala yên Kurdistanâ Başûr û pesnên E-niya Kurdistanî, dor hatibû nûçeyen Bakur ji? Lewre ev demeke dirêj e ku, ev xwespartekê Telabanî, Berzanî û dûrketyen ji têkoşîna Bakur, Özgür Gündem rojnameyeke

ji bili nûçeyen Başûr, tu tiştî girîng nedidîtin ku têxin nav rûpelên xwe. Lî dema ku me nûçê bi temamî xwend, armanca wan xwe diyar kir.

Li gorî van hevalan, "ji ber ku hesabê mal û bajêr li hev derneket; hem ji alî madî, hem ji alî manewî zirareke mezin gîhiş gel û bajar ji bîtevayî vala bû, loma ji PKK li êrişâ xwe xwedî dernakeve. Wek bûyera Newrozê, dibêjin: "Ne em in." Li ser vê zimanê xeter nivîsandin, bâbeta nivîseke dinê ye. Lî ne PKK û ne ji, berpirsiyaren partiyê yên Ewrûpa, bi tu a-wayî negotine ku me ev êrîş kiriye." Jixwe, dû re, bi beyanen gel ji, ev tişt eşkere bûku, ev êrîş bi temamî provakasyoneke dewletê ye. Ji bo (bikarîn) vê êrîş pêk bînin ji, diviyabû bahaneyekê biafirîn, ev ji, ji êrişâ PKK ê (!) pê ve, nikaribû bibe tiştîkî din:

Özgür Gündem ji, ev nûçê ne ji çavkanyê PKK ê girtibû. Dewlet bi amadekariyekê dûvedirêj ve ev provakosyon pêk anî.

Di destpêka vê êrîş de, nûçeyen ku ji serî de hatibûn amadekirin, ji hemû ajans û rojnameyan re bi rê kirin. Di destpêkî de, ev mesele şolî bû, gere neyê jibîrkirin ku, Özgür Gündem rojnameyeke

rojane ye. Di vê afîrînkariyê de, Armanç ji, şopa xwe bi ya dewleta, dagirker re dike yek û hêviya wan, weke ya dewletê, tewandarkirina PKK ye.

Armanç, di sîxûri yê (muxbirîyê) de ji, "Pêşengiyê" nadîtu kesî. Beriya herkesi rî nîşanî dewletê dide ku "Özgür Gündem" rojnameyek nêzî PKK ê ye. Weke tê zannîn, di civîna Saziya Ewlekariya Dewletê (MGK) ya dawîn de, bîryarek hate girtin ku, vê rojnameyê bigirin. Hinceta wan ji, weke ya Armançê, nêzîkbûna vê rojnameyê ya bi PKK re ye. Di vê de, tiştîkî balkêş derdikeye holê ku, Armanç beriya ku ev teoriyên komployê di rojnameyên dewletê de, bêne weşandin ev idia weşand. Wisa xuya ye ku ev heval, di tu karî de, "Pêşengiyê" bi destê tu kesî ve bernadin.

Di dawîya vê nivîsê de, bangeke me ji van hevalan re heye. Ger dilê we heye ku hûn vê tewra (helwesta) xwe yê sîxûriyê bidomînin, werin, vî karî bi meaş bikin. Li gorî ku em zanîn pereyên baş di vî karî de hene. Em bawer in, hûn li vê birçî namînin. Belê bizanibin ku bersiva we ji, dê weke ya sîxûran be.

Nijad Taruk

Êrîşen gerîla

Navenda Nûçeyan-

25.9.1992: Li Hezexê konvoya leşekeran, ket kemîna gerîla, yarbayek, (Muammer Yüzsüren) serbazek (astsubay) û sê leşker hatin kuştin. Gelek leşker jî birfîndar bûn.

Gerîla tecîzat û çekên leşkeran bi xwe re birin.

- Li Nisêbinê, li nêzîki gûndê Habîsê ereba leşkera pêl mayina gerîla kir. 5 leşker mirin.

Gerîla li Bingolê êrîsi ser qereqola Kuruça kir 2 leşker birfîndar kîrin. Li navça Qilabanê (Uludere) 2 cerdevan hatin kuştin. Li Beytuşebabê rê birîn 3 xayîn kuştin.

26.9.1992: Li Qoserê (Kıziltepe) polîsek hate kuştin. Li navça Erxenî bombe avêtin mala polîsekî, mal şewiti

27.9.1992: Li navça Mutkiyê gerîla kemîn avêt ser qonvoya leşekeran, serbazek, 10 leşker û cerdevanek hatin kuştin.

Li navça Licê gerîla êrîsi ser qereqola gundê Üçdanlar, 4 leşker kuştin sisê jî, birfîndar kîrin. Li Dêsimê li gundê Yeşilkaya xayinek ji alî gerîla ve hata kuştin.

28.9.1992: Li navça Qilabanê (Uludere) gerîla êrîsi ser qereqola gundê Ortaköy kir. 4 leşker kuştin 6 jî birfîndar kîrin.

Li Bismil li nehiya Tepe gerîla avahiyêne dewlete gullebaran kîrin avhiya P.T.T şewitan din.

Li Melazgirê serokê eşîra Malbat Bedrettin Yılmaz ji alî gerîla ve hate kuştin.

29.9.1992: Gerîla riya di navbera Erxeni û Çermûkê de birri. Erebeye serokê belediya Çermûkê û erebeyeke din şewitandin û propaganda kîrin.

Li Muşê li ciyayê Kazme di nav gerîlayan û hêzên dewletê de şer derket 2 leşker hatin kuştin.

30.9.1992: Gerîlayan li Navşanê (Şemdinliyê) êrîske mezin çekirin. Weke daxuyaniya ku ARGK ê ji rojnama Berxwedan re şandiye ev êrîsi ji 84'a û vir ve êrîsa herî mezin e. 1250 Gerîla bi çekên giran, di eynî saetê de êrîske ser qereqolê, Rûbarik, Masikûr û Giranê kîrin. Gerîla heta gihîstine qereqola di mevziyan de bi sedan leşker kuştine. Bi şunde qereqola dane ber gûle, roketavêj û bazûqayan. Di van êrîşande 367 leşker (di nav van de gelek serbaz û serlezker jî hene) hatine kuştin. 15 gerîla jî mirine.

Li Silopiye polîsekî sivil hate kuştin.

1.10.1992 : Li navça Ömerli erebeyeke leşekeran pêl mayina gerîla kîrin. Astexmenek, leşkerek û cerdevanek mirin.

Di navbera Hîzanê û Tewanê gerîlayan rê birî 4 saet propaganda kir û erebeyeke TEK'ê şewitand.

Li Farqinê 2 hîzb-i kontra hatine kuştin yek jî hate birîndarkirin.

Derew... derew... derew!...

Derew bûye sembola dewleta Türk. Her tişte wê li ser derewan ava bûye. Hemû rîvebir, general, dirokvan û profesorên wê bi derewan radîzîn, bi derewan radîbin û bi derewan rûdînîn. Rojname û televizyonen Türk jî bûn berdevkîn van derewkeran.

Çiqas rewşa dewletê dijwar di-be, pê re derewên wê jî zêde di-bin. Ev derewavêtin, şerekî psîkolojîk e. Ji bo qelsiya xwe ya li hember gerîla veşere dest davêje derewan. Daxuyaniyê dewletê yêni di derheqê bûyerê Şemdinli de jî bi temamî derew bûn.

Rîvebirê Türk hejmara kuştiyên xwe vedişerîn. Xeberên hîkûmeta Türk, ordiya Türk û çapemeniya Türk hevûdîn nagrin.

Cumhuriyet dibêjin rast e. İsmet Sezgin virran dike Sabah û Tan dibêjin pîr rast e. Generalên Türk qetîlam dikin û dibêjin PKK qetîlam kir, Milliyet, Zaman, Tercuman û Bugün dibêjin her bijî general.

Şeva 29'ê İlönê li Şemdinli zêdeyî hezar gerîlayen ARGK'ê girt ser sê qereqolan (Rubarik, Girane û Masikûr) nêzîki 300 leşker û 20 cerdevan hatin kuştin.

Rîvebirê Türk hejmara kuştiyên xwe vedişerîn. Xeberên hîkûmeta Türk, ordiya Türk û çapemeniya Türk hevûdîn nagrin.

Li gor rojnameya "Berxwedan" dewlet, ji bo hejmara gerî-

layen kuştî zêde nişan dide, cerdevanen hatine kuştin jî wek ge-ri pêşkêsi rojnamevanan kîrin.

Wek hemû bûyerên din, di vê de ji dewlet hejmara kuştiyên xwe pîr kêm û yên gerîla jî deh get zêde nişan da.

Li gor agahdariyêni ji Şemdinli gihîstine destê me û li gor xeberên Berxwedanê dewlet vê bûyerê bi temamî berevajî dide. Li gor telefonen kesen ku li nêzîki cihê bûyerê dijîn hemû xeste-xanen herêma Çolemêrgê ji bo termen leşkeran û ji bo leşkeren birhindar niha hatine vejetandin.

Li gor van kesan ji 300 leşker zedetir hatine kuştin û 50 cerdevan jî mirine.

WERİN RASTIYÊ BİBİNİN

Qumandariya qerargeha Xarkurkê ya ARGK'ê li ser bûyerên Şemdinli roja 2'yê Cotmehê ji bo çapemeni û raya giştî daxuyaniyek belav kir. Di daxuyaniya xwe de bi kurtî wiha dibêje:

"Di erîşen ser qereqolê Rubarik, Masikûr û Giranê de me ji 400' i zedetir leşker û serbaz ên Türk û 53 jî cerdevan û xayîn kuştin. Dewleta Türk hejmara kuştiyên xwe vedişere û dibêje ku 174 gerîla kuştine.

Em niha wî dawet dikin ku van derewên xwe îspat bike. Weki hewçend gerîlayen me hatine kuştin cîma Komara Türk nahêle TV û rojnameyen serbixwe têkevin cihê bûyerê? TC. Laşê 53 cerdevan û xayînên kuştî jî xistiye nav 20 gerîlayen me yên şehit û wan ji wek gerîla dide nasin.

Ev derbeya ku me li ordiya Türk da ya herî mezin bû. Di şer de tenê 20 gerîlayen me şehit bûne. Em çapemeniya navneteweyî dawetê cihê bûyerê dikin ku qerekolê hilweşiyayı bibinin û rastiya vê bûyerê hîn bibin."

Dema nû û şerê nû

Ji 15'ê Tebaxê û vir ve nuveyen (îşaretên) demeke nû xwe didan xuya kîrin. Hem hejmara livbaziyên gerîla hem jî şaxdan (pêldan) û dorfirerbûna dîtinên PKK 'ê gihîştibûn sêreke (radeyeke) welê bilind ku ev rewş ji bo gelê Kurd dibû mîzgîniya demeke nû. Ev dema nû ji bo gelê Kurd pirr giranbuha ye.

Ji ber ku ew, di riya têkoşîna neteweyî de hêviya serfiraziya gelê Kurd zêde dike û wî gaveke din nêzîki şoreşa Kurdistanê dike. Di van hefteyen paşî de, bawerî bi dema nû hîn zedetir jî bû. Lewre gerîla bi hejmara mezin dîgrin ser hêzên Ordiya Türk, bi rojan li hember wan şerdikin û derbeyen xedar li wan dixin. dewlet bi xwe jî, hebûna bi hezaran gerîlayan itiraf dike. PKK, ne tenê di warê leşkerî,

de di warê siyasi û rewşanbirî de jî xwe gihandiye qonaxeke nû. Bi kuştina gerîlayekî (e) an jî alîgirekî (e) PKK'ê re li hemû Gund û bajareñ Kurdistanê û li bajareñ Tirkîye gîrsen gel meşen protestoyê li dar dixin û hezkirina xwe ji bo PKK'ê diyar dikin. Edî gelê Kurd piştgiriya xwe ji bo PKK'ê eşkere nişan dide.

Rewşenbîrên Kurd jî ne yên berê ne.

Gelek rewşenbîrên Kurd tirs şikandiye û niha bi dil û can dixebeitin.

Yanî, bi kurtî, di her warî de ji bo gelê Kurd demekê nû birî dayê xwe.

Li hember vê dema nû Dewleta Türk jî rahiştiye şerekî nû. Ev şerê wî yê nû edî zehf psîkolojîk e. Ev şer bi devê Doğan Güreş wek "Mücadeleya Topyekûn"

yekbûna hemû hêzên paşverû, yekîtiya hemû partîyen burjuwa û komeleyen faşist tîne ziman. Ev hêz giş wê bibin yek. Çapemeniya Türk jî bi derewên xwe yên meşhûr wê bibe brozana faşizmî.

Devlet di vê dema nû de dibîne ku Ordiya wî dipelişê û moralê leşkerên wî pîr xera dibe, vêca dest davêje metodên psîkolojîk. Gerîla, di livbaziya xwe ya dawî de jî îspat kir ku, edî di yek carekê de sê qereqolan bi hevre dikare ji holê rake. Û ev ji nişan dide ku gerîla ber bi Arteşbûna Nîzamî ve diçe.

Dema dewlet neçare vê yekê dibine çapemeniya Türk jî dide pey xwe û birî dide şerê psîkolojîk.

Lê gelê Kurd wisa bi bawer e û wisa zane bûye ku ne şerê psîkolojîk ne jî yê "Topyekûn" ni-kare rê lê bigre.

Hêza çaremîn û çapemeniya Tirk

Helbet, ji bo ku ev hêza çaremîn wezîfa xwe baş pêk bîne, pêdivî bi rewşenbîrên bi rûmet heye. Îro, ev çar hêz li Tirkîyê bûne yek û bûne navgînên kedxwariyê. Bi rasfî, ev rewş, rewşeye balkêş û ecêb e.

Navenda Nûçeyan- Filozofê Fransî, Montesquieu ji bo ku rî li zordarî û pékanînên sis-temên kedxwar bêñ girtin, "jihevcudakirina sê hêzan" pêşkêşî mirovahiyê kir. Ev her sê hêz ev in: Darazî (mahke-me kîrin, yargî), qanûnçekîrin (yasama) û birêvebirin (yürüt-me). Di dema Montesquieu de ev her sê hêz ji hev ne cû-da bûn; di destê yek qralekî

de civiyabûn û ev yek jî di bû sebebê zilm û ne xweşiyên mezin. Piştî şoreşa Fransa ya 1789' an ev her sê hêz ji destê yek miroveki derketin. Hêza qanûnçekîrinê (yasama) kete destê parmalentoyeke ku endamên wê ji hêla gel ve hatine hilbijartin, hêza daraziy (yargî) kete destê dadgehêñ (mehkemeyê) serbixwe û hêza birêvebirinê jî, ma di

destê hikûmeta li ser kar de. Bi jihevcudabûna van hêzan aramanc ew bû ku, neheqî, newekhevî û kedxwarî ji holê rabin. Her çiqas bi cudabûna van hêzan, hemû pirsgirêkên demokrasiyê çareser nebûbin jî, ji bo pêşketina mirovahiyê di riya demokrasiyê de, ev gaveke pirr girîng bû. Lî ji xeynî van her sê hêzen ji hevcuda, hêzeke çaremîn lazim bû. Ev jî çapemenî bû. Niha li gelek welatan, li yên paşmayî jî, bi xêra çapemeniya objektif rî li ber neheqîyan teng dibe û mirov bi serbestî dîtin û rexneyên xwe di derheqê her mijarî de tîne zimên.

Helbet, ji bo ku ev hêza çaremîn wezîfa xwe baş pêk bîne, pêdivî bi rewşenbîrên bi rûmet heye. Îro, ev çar hêz li Tirkîyê bûne yek û bûne navgînên kedxwariyê. Bi rasfî, ev rewş, rewşeye balkêş û ecêb e.

Li gelek welatan, di demenrevebirîn taybetî de sê hêz dikevin destê serleşkeriyê. Hingê çapemenî jî an tê girtin (dengê wê te birrîn) an jî rola xwe ya serbixwe didomîne.

Tirkîye welatekê xerîb e; ne wek tu welatî ye. Navê demokrasiyê pê ve ye, lê di pratikê de faşizmeke vekirî dimeşîne. Jixwe ji sistemeke faşist jî, xelet e ku mirov jê demok-

rasiyê hêvi bike. Lî li meydanê çapemeniyeke ku xwe objektif dide nasikirin heye. Li ser rûyê dînyayê tu çapemenî wek ya Tirkîyê qala demokrasi û bajarvanîyê nake û li tu deverê dînyayê kesî nedîtiye ku, hemû nivîskarên çapeminiyekê (ev çapemenî ya burjuwaziyê be jî) bûye berdevkê generalen faşist. Hemû nivîskarên vê çapeminya rûres xwe wek dildarê aşîtiyê diyar dikin bes, dibêjin bila "Cengeke topyekûn" li hember gelê Kurd bimeşe.

Îro rola çapemeniya Tirk pirr zelal bûye. Ew êdî ne hêza çaremîn e; ew rûresiya hêza çaremîn e. Ew xwe wek alîkarê herî mezin ya ordiya Tirk daye qebûlkirin. Ew şewirmenda faşizmê û aliyê wê yê psîkolojik e.

Li aliyeke Artêşa Tirk, laşê mirovan bombe dike, li aliye din jî çapemeniya Tirk nava mejîyê mirovan bombe dike û tevlîhev dike.

Çapemeniya Tirk, bi dewletê û ordiya wê ve wisa xurt hatiyê girêdan ku, dewlet û ordi jî wê încar nake û venâşere. Ismet Sezgin û Doğan Gûreş bi xwe dibêjin ku, desteka wan a herî mezin çapemeniye. Berpirsiyare Giştî yê Daily News û şewirmendê Demirel İlñur Çevik, di gotareke xwe de dibêje "Rastiya Büyera Şîrnexê em ji Doğan Gûreş hîn bûn."

Çevik wiha dom dike "Roja sêsemê Serleşkerê Artêşa Tirk hate rojnameya me û em bi rûmet kîrin û di derheqê bûyera Şîrnexê û General Metin Sayar (li şîrnexê wezîfe dike) de rastiyê ji me re got û em agahdar kîrin. Tiştîn ku bi nebaşî di derheqê Metin Sayar de hatibûn gotin çewt in."

Rojnameyê Tirk, ku ne ji bo kişandina wêneyê artîstê çoqlî tazî be, pêdivyan wan bi muxabiran nîn e. Ji ber ku çavkaniyê wan û muxabirê wan general û endamên MIT' û ne.

Karê Çapemiya Tirk ew e ku, şîreta li serokên hikûmet û ordiyê bike û rastiyê ji raya giştî vesêre.

Bi kurtî, çapemeniya Tirk, ji dewletê zehftir dewlethez û ji MIT û zehftir MIT' hez e.

Îro, li Tirkîyê her sê hêzen jihevcûda bûne yek û di destê ordiyê de ne

Çapemenî jî bûye rûres û şerma hêza çaremîn e.

'Gundi û gerîla wek malbatekê ne'

Navenda Nûçeyan- Mamosteyê İngilîz li Kurdistânê geriya û di derheqê gera xwe de dîtinê xwe ji rojnameya me re anî zi-mañ. Mamosteyê İngilîz, ev demeke dirêj e ku li ser pirsa Kurdan lêkolinan dike û ji bo li cih dîtina rewşa gelê Kurd, car carna tê Kurdistanê û digere. Mamoste Allen Greaves piştî 15'ê Tebaxâ 1992'an careke din li Kurdistanê geriya, rewşa Şîrnex û gundê Farqînê bi çavên xwe dît. Allen Greaves, bi kurtayî dîtin û çavdîriyê xwe ji me re wiha derpêş kir: "Ez mamosteyê zimanê ingilîzî me, di navbera salê 1982-87 de ez li Tirkîyê

bûm. Hingê kesî serbest bi Kurdî nedipeyivî, ji ber ku qedexe bû.

Li Amedê hevalê min ên Kurd hebûn. Bi navberiya wan ez li ser rewşa girtîgeha Amedê jî agahdar dibûm.

Roja 15'ê Tebaxâ 84'an ez li Kurdistanê bûm. Piştî hilpişkîna 15'ê Tebaxê ez vegeriyam Stenbolê. Rojnameyê Tîrkan li ser rewşa Kurdan pirr derew dikirin, tiştekî rast nedînîvîsandin. Ji bo gel bitirsin her dem pesnê artêşa Tirk didan. Ji ber ku min rastiya Kurdistanê bi çavên xwe didît, nûçeyê çapemeniya Tirk ên derew ez hêrs dikirim.

Ji hingê ve, yanî ji sala

84 an ve min zanibû ku PKK rôexistineke baş e, ji ber ku ev çapemeniya derewîn û hêzen dewletê giş li hember PKK'ê bûn. Ger PKK ne baş bûya wê ev hêzen paşverû ne li dijî tevera PKK'ê bûna.

Vê carê jî, ez di 4'ê Îlonê de çûm Kurdistanê, li Şîrnexê geriyam. Şîrnex giş hilweşiyaye. Hêzen dewletê nedîhiştin em bi Şîrnexiyan re bipeyivin ji ber vê yekê ez tiştekî zêde di derheqê Şîrnexê de hîn nebûm.

Lê, dîsa jî, min pê derxist ku gelê Şîrnexê di bin zordariya dewletê de nema i-dare dike û naxwaze bizivire Şîrnexê. Dema ez ji Şîrnex hatim hê jî, ji cerde-

vanenânan gund pêştir tu kes li Şîrnexê tune bû. Şîrnex mabû ji cerdevan û arteşa Tirk re.

Piştî Şîrnexê, ez li gelek deveren din ên Kurdistanê geriyam. Min dît ku gelê Kurd û PKK bûne wek malbatekê. Mesela dema ez ji Farqînê vegeriyam, 25 kes ji gundekî Amedê di otobêsa min de bûn. Di rî de gerîla otobûsa me sekînard. Dema em peya bûn, gundiyan ji kîfa xwe avêtin stûyê gerîla û wan hembêz kîrin, maçî kîrin. Dema min van têkiliyê germ di nevbera gerîla û gundiyan de dîtin, min fehmkir ku PKK û gel bûne yek, ji hev nayen qetandin."

Allen Greaves, li ser kêmasyiyê gelê Kurd jî dîtinê xwe wiha anîn ziman: "Gelê Kurd pirr bi pêş keitiye bi saya PKK û bûye xwedî nasnameyeke neteweyî û xwe êdî nas dike. Bes, hê jî yekîtiya neteweyî bi temamî di nav gelê Kurd de çenebûye, ji aliye yekîtiye ve hê jî kêmasyiyê gelê Kurd hene. Ji ber vê yekê divê girîngi bide yekîtiya neteweyî. Hebûna PKK'ê ji bo partiyê Kurdistana Başûr jî firsetek e. Ku bi aqil bin wê têkiliyê bi PKK û re deynin. Ger PKK tunebûya, tu dewlet YNK û PDK û jî nas nedikir.

Em te ji bîr nakin

APÊ MUSA

Barê gelê Kurd dabû ser milêñ xwe û di riya azadiya Kurdistanê de dimeşîya. Ta roja dawî jî, newestiya û di vê riyê de şehît ket.

Em di şopa te de dimeşîn

Li ser navê esnafê welatparêz ên Misircê Ekrem Karataş

PÊNÛS

Amed Tigris

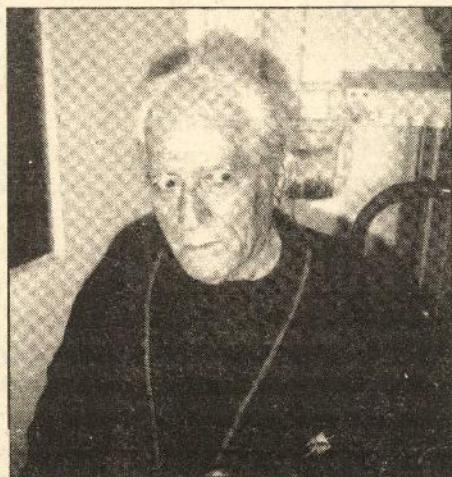

Birîna Reş û Kûr

Dijminê xwînxwar Apê Musa jî, şehîd kir. Şehîdkîrina Apê Musa, birîneke reş û kûr di laşê gelê Kurd de, vekir!

Apê me dîrok bû. Dîroka Kurdistanê. Ew dîroka berxwedanê bû. Pênuşhilgir bû. Lê, pênuşhilgirekî zana û hunermend. Ew rojnamevan bû.. Nivîskar bû, feylesof bû. Gencînî (xezîne) û kutupxana kultura Kurd bû. Nefisbiçûk û qedirbilind bû. Kallemerekî 77 salî bû. Lê, ew hevalê militanên 17-18 salî bû. Bi kurtasî Apê Kurdan bi bawer û hêvî bû. Deqê mîran, kelemê nav çavê dijmin bû. Û ji ber vê yekê jî, dijminê barbar, xwediyê Birîna Reş di dawî de şehîd kir.

Xwedî çû, lê Birîn ma. Birîna Reş gelê wî ye!. Birîna Reş, hin jî kûr bû. Hin jî av, kêm û xwîn girt!

Bi dîtina min, dewleta Tirk bi kuştina Apê Musa re, agir berda çavkanî û gencîniyê kultura Kurdî û şewitand. Ew ne bi tenê xwedî kultura Kurdî ya 80 salî bû. Ew xwediyê kutupxane û gencîniyâ kultura Kurdî ya 800 salên dawî bû. Dewletê bi şehîdkirina wî re, agir berda kultura Kurd a gelêri û folklorik. Dewletê, herwiha henek, qerf, meselok, metelok, dîrok, dîlok û hemû edetên Kurd, bi carekê şewitand. Dewlet, ne bi tenê qatîlê Musa Anter e, herwiha qatîlê kultura Kurdî ya 800 salan e. Dewlet ji mêj ve qatîlê Musa Anter e.

Hê di dema xortaniya wî de, dewleta nîjadperest ew piştikestî û nîvmîrî kiribû. Kilît li dev û kelepçe li desten wî xistibû ku, ew kultura Kurdî ya folklorik berhev neke. Li ser ziman û edebiyata Kurdî ya modern xebatê neke. Wek ku gelek xwendevanên me pê dizanin wî, di zîndanên dewletê de, di bin zîlm û zorê de jî, bi Kurdî Birîna Reş û Ferhenga Kurdî û Tirkî nivîsandibû. Lî, nivîsandina wan tê nedikir. Ew gencîniyâ ku bi salan di serê wî di ci-viyabû dixwest birêje ser kaxez û ji nefşen pey xwe re bihêle. Divê û pêwist e ku em Kurd, li bû-yera Apê Musa wiha binêri û şirove bikin. Dîsa wiha bi vî rengî bibin platformên neteweyî û nav-neteweyî.

Neteweya Kurd her xwîn û pênuşa Apê xwe li erdê nahêle. Lî pênuşa Apê Musa giran e. Hêja ye. Dê ew ji erdê rabe, lê kes nikare wê wek wî bi hunermendî û zanañî bi kar bîne. Dema neteweya Kurd, li Ameda azad, peykerê (heykelê) Apê Musa û Şêx Seid daçikand dê heyfa wan bê standin.

Apê Musa tu bi aramî û hêsanî razê, Apê me pirr in. Bi sond û peyman gelê Kurd heyfa te û hemû şehîdîn din, dûr an nêzîk dê hilde!

Rewşa Kurdolojiya Parîsê

Kurdologa Kurdolojiya Parîsê Stî Wangen (Joyce Blau) dersên gramerâ Kurmancî, Soranî û dîroka Kurdî dide lê, bi Kurdî nizane. Ev rastî nîşan dide ku wexta em li zimanê xwe xwedî dernekevin, tu kes bi heqî lê xwedî dernakeve.

Bêrîvana Dêrsimî

Di nîvê salên 1940 an de, Kurdoloji li ser destê Roger Lescot hate ava kirin. Roger Lescot diplomatikî Fransiz bû, gelek xebatê hêja li ser Kurdan û edebiyata wan kiriye. Piştî ku Roger Lescot diçe karê diplomasî berdewam dike, cihê xwe ji Kamuran Bedir-xan re dihêle. Di salên 1970 an de, dawî jî cihê xwe ji Joyce Blau re dihêle. Ji hingê ve, Joyce Blau berpirsiyara Kurdolojiyê ye.

Li Kurdolojiya Parîsê du zarav têne hîn kirin: Soranî û Kurmancî. Kurdologek û 3 asistanên wê hene. Kurdologa me Stî Wangen (Joyce Blau) Fransiz e. Dema dibêjin "Kurdolog" dixtorê wî zimanî tê bîra

mîrovan. Ew dibêje: "Zaza Kurd in, Zazakî zarava Kurdî nîn e. Ew bi Kurdî nizane. Dema însan pê re bi Kurdî xeber dide, ew dibêje: "Bi min re ne bi Kurdî, bi Fransizî xeber bîdin." Stî Wangen dersên gramerâ Kurmancî, Soranî û dîroka Kurdî dide. Yek a-sîstan pratîka zaravê Kurmancî û du asîstan ya Soranî didin. Ew Kurd in. Mîrov ji wan re jî nikare bibêje "zimannas". Yek tenê Kurmancî dizane dido jî tenê bi Soranî dizanin.

Li Kurdolojiyê bi giranî dersên dîrokê, ziman û edebiyatê têne dayîn. Di destpêka salê de, nêzîkî 15 xwendevan dest bi xwendinê dîkin. Pirraniya wan xerîb in. Li dawiya salê, ji wan 15 xwendevana 2 an 3

KÜRTÇE/TÜRKÇE
KÜRTÇE/İNGİLİZCE
SÖZLÜK

Ferhenga J. Blau di 1991 de li Tirkîye di nav weşanên Sosyal de derketi bû.

kes dimînin. Mamosteyêne me li dijî xwendevanên Kurd in. Hûn bibêjin cîma? Ji ber ku xwendevanên Kurd kîmasiyêne wan dizanin; ev jî li kîta wan nayê.

Dema însan bê dewlet dibe, hirç û gur li ser mîrovan dibin Kurdolog, nivîskar, jîr û zana, hwd... Ne hewce ye ez li ser Kurdolojiyê pirr bisekinim, ez bawer im Kurdêne me jî, vê baş dizanin.

Jana gel

Jana Gel romeneke civakî ye ku ji aliye İbrahim Ehmed ve hatiye nivîsin. İbrahim Ehmed demeke dirêj di dolivgeriya (rêveberî, idare) PDK-Iraqê de cih standiye. Lî ji ber hînek se-beban dubendî ketiye nav-bera wî û pêşewayê partiyê M. Mustefa Berzanî. İbrahim Ehmed xezûre Celal Telabanî ye.

Roman bi zaravayê Soranî di sala 1956 an de hatiye nivîsin. Cara pêşin di sala 1972 an de hatiye çapkirin. Roman ji hîla Elîşêr ve hatiye wergerandin û bi gelek zimanê biyanî jî hatiye weşandin. Lî di çapa ku ji aliye weşanên Komal de derketiye nehatiye kifşkirin ku, roman ji zaravayê Soranî hatiye wergerandin ser zaravayê Kurmancî.

Werger gelekî giran û gelek kîmasiyêne gramerî ji

tê de hene. Kişandina lêkeran, bikaranîna hînek peyvan û di nivîsandina peyvan û lêkeran de cudatî hene. Di gel van yekan mijarê romanê, ji jiyana me ya îroyîn ne dûr e. Honandina romanê li ser malbateke welatparêz e. Malbateke ku hin endamê xwe di têkoşîne de winda kiriye.

Ev têkoşîn geh têkoşîna gelê Cezayîre ye û geh jî

Welathezê mezin, têkoşer û mîrxasê eniya neteweyî
APÊ MUSA

Te canê xwe, malê xwe, pênuş û zanyariya xwe, ji bo Kurdistanê feda kir.

Bi sond û peyman, ew ala ku te bilind kiriye emê bilindtir bikin û em pênuşa te li erdê nahêlin.

Yekîtiya Rewşenbirê Welatparêz ên Kurdistan (YRWK) / Hamburg
Navenda Çanda Kurdistan / Hamburg

ibrahîm ehmed

Jana Gel

têkoşîna gelê Kurdistanê ye.

Folklor Kurdi û peywirêñ mamosteyêñ welatparêz

Gelê Kurd bi sed salan folklor xwe bi devkî heta roja iro parastiye. Kurden li welatên biyaniyan li ser vê yekê gelek kar kirine. Lé ev ne bes in. Folklor Kurdi hê weke zaroyekê di dergûşê de ye. Mezinkirin û kemilandina wî jî li ser milê rewşenbirêñ Kurd e.

Turan Çabuk

Çanda Kurdi bi sed salan di bin zor, zilm û tadeyê de heyîna xwe berdewam kiriye. Tu car azad û serbixwe nebûye. Lewre, çanda gelan bi jiyanan wan ve girêdayî ye. Ji ber vê yekê gelê Kurd jî folklor xwe pêş ve nebiriye û heyînên xwe yên gelêri bi çalepkan heta roja iro incax anîye. Ev yek jî, bi jiyanan wî ya bindest û ne azad ve girêdayî ye.

Ji ber vê yekê gelê Kurd bi sed salan folklor xwe bi devkî heta roja iro parastiye. Kurden li welatên biyaniyan li ser vê yekê gelek kar kirine. Lé ev ne bes in. Folklor Kurdi hê weke zaroyekê di dergûşê de ye. Mezinkirin û kemilandina wî jî li ser milê rewşenbirêñ Kurd e.

Lé mixabin, di derheqê folklorê de berpirsiyariyek neteweyî li cem mamossteyêñ Kurd çenebûye û pêş ve neçûye. Kêm e, gelo çima kêm e?

Çanda gelan, folklor

dike. Qeydê kasetan bikin û wan kesatan biparêzin. Dikarin li ser bixebeitin û derbasê nivîsê bikin. Vana di kovaran, rojnameyêñ Kurdi de jî dikarin çap bikin. Jîndar bikin. Gerçî nivîsîna wan wisa eccele jî nîn e. Bira bimîne pêşerojê. Bira deh sal, panzdeh sal şûn ve pêk bê. Ev ne girîng e. Ya herî girîng berhevkirina van heynan e.

Lewre, kevneşopa me ya bi devkî êdî dema xwe ya dawî diji. Herçî yên kal, pîr û dayikêñ me yên ku vê çandê bi xwe re parastine

heta roja iro, yek bi yek diçine ser heqîya xwe û vê dewlemendiyê jî bi xwe re dibin gorê.

Ev heyîn her tiştîn netewî ne. Rih û bingeha hemû heynîn wî ne.

Li welêt, di hezaran gun dan de mamossteyêñ welatparêz hene, heryek ji wan çirokek, stranek, lîstikek zarakan hwd... berhev bike û ji windabûnê xelas bike ew çiqas tiştîk girânbuha ye. Ku ew werin navberek wê bibine hezaran.

Lewre çand, bingeha neteweyî ya herî girîng e. Ba-

wer bikin ku çanda gelê Kurd pirr dewlemend e. Ku em van dewlemendiyen hemû ji mirinê xelas bikin, wê gelê Kurd li dinê cihê xwe yê ku heq kiriye wê bibîne. Ew cih jî cihekî gelek bilind û bi rûmet e.

Wê çaxê gelê Kurd dê heqîya xwe ya bi sed salan û vir ve winda kiriye, wê bi dinê bide qebûlkirin. Dinya jî wê vî heqîya me di demek kin de mecbûr qebûl bike. Lewre, xebata çekdarî ciyek bi rûmet stendiye û xebata çandî û folklorî jî divê wî temam bike.

Kevneşopa me ya bi devkî êdî dema xwe ya dawî diji. Herçî yên kal, pîr û dayikêñ me yên ku vê çandê bi xwe re parastine heta roja iro, yek bi yek diçine ser heqîya xwe û vê dewlemendiyê jî bi xwe re dibin gorê.

Yekîtiya hunermendan

Di 27'ê meha İlönê de, li Navenda Çanda Mezopotamyayê, bi beşdarbûna gelek stranbêj, dengbêj û komên muzîkê ve yekîtiya hunermendêñ welatparêz hate avakirin.

Hunermendêñ welatparêz, beriya ku avakirina vê yekîtiyê diyar bikin, çend car li hev civyabûn. Ew di 27'ê meha İlönê de, li bajarê Stenbolê, li Navenda Çanda Mezopotamyayê dîsa li hev civiyan û wan yekîtiya xwe ilan kir û Komisyonek jî, di nava xwe de hiljartin. Ew kesen ku ji bo komisyonê

hatine hilbijartin ev in: Ganî Nar (Dijwar) ji Koma Çiya Celal û Zana, ji Koma Mezrabiton Alî, ji Navenda Çanda Mezopotamyayê Merdan, Şehrîbana Kurdi û ji Koma Xezal û Delal, Delal.

Kom û kesen dengbêj û stranbêj ên ku, heta niha beşdarî vê yekîtiyê bûne jî ev in: Koma Azad, Koma Serhad, Koma Şîrvan, Koma Mezrabiton, Koma Çiya, Koma Botan, Şehrîbana Kurdi, Xezal û Delal, Şehmus Kaya, Burhan Alakuş, Xanemîr, Gani Nar (Dijwar) Mehmet Şah, Si-

yar, Beyto Can, Ayşe Şan, Nilüfer Akbal û Koçer.

Ev yekîtiyi bi Navenda çanda Mezopotamyayê ve girêdayî ye û çalakiyêñ xwe, dê jî iro pê ve li gorî destûrêñ yekîtiyê bikin.

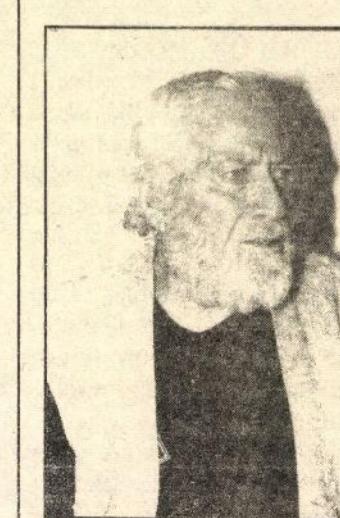
Hunermendêñ welatparêz, armanc û mebesta vê yekîtiyê di civînêñ xwe de, bi vî rengî dianîn ziman; rîlibergirtina talankirina nirx û hêjayîyêñ Kurdi, pêşvebirin û lêkolîn û lêgerinkirin li ser muzîka Kurdi, rîlibergirtina kesen ku, ji bo berjewendiyen (menfeetîn) xwe muzîka Kurdi bi kar tînin, notaki-

rin û arşivkirina muzîka Kurdi û hwd.

Di merc (şert) ên iro de, hewcedariya civaka Kurd bi rîexistîniyê (organîzasyonê) gelek heye. Dîrok jî daye xuyan ku, gel û tevgeren bi rîexistîni

hin bêtir û leztir ber bi daxwazêñ xwe ve rî dikudînîn.

Rîexistinê çandî jî, ji bo nûjenkirina çandê, pêşvebirina rûmet û nirxan û hwd. gelekî gavêñ girîng in.

Apê Musa

Tu nemiriyî. Tu her roj, her saet bi me re yî. Ew dengê te yê germ gazi me dike, dibêje: "Hîn bêtir bi têkoşîna azadiya gelê Kurd bigirin..."

Li ser navê gelê Stilîlê Kazım Aytekin

Hevalê Apo, Ho Şî Mînhê 35 milyon Kurd o

Mamo Cümî

"Ji bo rizgarkirina 35 milyon Kurd ji bin nîrê bindestiya sedalan, ji Apotiyê pê ve tiştek nîn e", delê penda Kurdi ya seyê Vişt û Jûy.

Rojhilata Navîn xwedî problemen neteweyî yên kevnar in. Yek jê pirsa Kurdi ye. Gava pirsek jê were çareserkirin, a dinê neyê çareserkirin, di vir de diyar dibe ku azadî, demokrasî, mafêni mirovan û gotinê wiha tev de benîş in, gelan ditevizînin, dikine xewê. Roja iro di Rojhilata Navîn de, du pirsên germ hene; yek a Kurdan e; ya dinê ya Erebêni Filistinî ne. Herwekî ne Îsrail û ne gewrehêzên (super) dinyayê naxwazin dewleteke Filistinî hebe, ne tiştekî locik (mantiqî) e ku, bixwazin dewletek ji Kurdan re jî hebe. Kurd wê tim ardûyê berjewendiyê wan bin, ci iro, ci sibe. Dibe hinê me ji xwe re xewnan dibînin ku li vî parçê welêt "serxwebûnek" ji Kurdan re çêbibe. Em dikarin bibêjin ku ew serxwebûn bi destê xelkê be, wê Kurd tu xêrê jê nebînin. Ji vê nêrinê, em dibêjin ku tenê Apotî xwediye ramaneke xwesser e; Apotî dikare Kurdan ji vê rewşa "ardûkirinê" xelas bike. 35 milyon Kurd şoreşekê li ser riya Apotiyê divê.

Li Ewrûpaya Rojhilat, gelek dewlet hatine guhertin, gelek ji serxwebûna xwe standin. Lê ka çima mesela Kurdistanê wiha bi dar ve ma? Mesele eşkere diyar dibe ku ci pirs be, bi siyasetê ve girêdayî ye, ne bi "alîkariya mirovanî" ve girêdayî ye. Bo nimûne, siyaset di felsefa imperialîzma Amerika de çêkirina roketên "Patriote" in; di ya İtalya de helikopteran bifroşê İranê; di ya Fransa de helikopterên "Puma" bi deyn bide Tirkiyê. Siyasîti û demokrasî li ba Ewrûpiyan ev e, gava tu welatparêz bî, gef-gurran didine mirov, serê çov pêşî mirov dikin. Nasiyaset jî li nik çend kovarêni Kurdi ew e ku li ser çûna Mitterand a Tirkîye tiştekî ne nivîsinin, xwe kerr bikin, wekî bibêji ew helikopter ketine destê ARGK. Li nik tevgereke serbestîxwaz wekî PKK, siyaset ji, ji şerê çekdarî pê ve tiştekî dinê nîn e. Divê geleki bindest tu hêviyê ji "alîkariya mirovanî" nekin. "Dostaniya xelkê" bêtirî du milyon Kurd bi serê çiyan xistin. Li hember vê bobelatê (karîse), şîna Helebçe hate biçûkkirin. Divê Kurd xwe dîsa jî ji bo bobelateke mezintir ya jî reva du milyonan re amade bikin. Eger Kurd çavêni xwe

bernedine "alîkariya xelkê", belkî bobelat bi sivikayî di ser me re derbas bibin. Ew jî divê Kurd bi Apotî li pirsa xwe binêrin. Apotî ji geleki mîna gelê Kurd re, ji welatekî wekî Kurdistanê re Ho Şî Mînhêtiye.

APOTÎ CI YE?

Apotî ci ye? Apotî Kurdparêzî ye; Apotî serxwebûn e. Di pirtûka Elizabeth Picard de, rûpel 39, hatiye ku Kurd "acteurs au Proche Orient" (aktor in li Rojhilata Nêzik). Erebekî ku Erebtî, Ereb bi pênc peran firotine, di eyî pirtûkê de dinivisîne ku "Kurd di destpêka sedala 20 an de bûne Kurd, rûpel 144". Eger Kurd naxwazin bibine lîsk di destê gewrehêzan de, berdevkîn van gewrehêzan jî henekîn xwe bi Kurdan nekin, divê Kurd Apoperwer bin. Apotî giş ev e. Eger Apotiyê rizgarkirin û serxwebûna Kurdistanê ne parasta, eger Apotî Qasimlotî bûya, "dostê" me yêni li Parîsê kin û girra xwe di wan pirtûkîn dawî de ne dirijandin. Xelk dixwaze tevgerên Kurd wekî mirîşkekî hînî melisandinê bikin, tim bibine xwendiyê enstituyan. Ji xwe serketina Apotiyê di vir de ye; di serxwebûn û azadiyê de ye Vajayî wê, wekî çawa berê dubendiya Rojhilat û Rojava hebû, niha dubendiyeke dinê jî heye. Eger Kurd ne Apoperwer bin, ne xwediye siyaseteke Kurdparêz a serbixwe bin, lehiya dubendiya niha bi ku ve diçê, Kurdên girêdayî û peyker jî wê bi wir ve tol bibin û herin. Ev şopeke kerengî ye. Em bêtir eşkere diyar bikin, her du bend wê di gewriya hev kevin; eger lê hat Kurd jî xwe re bi kar bînin. Kurd wê wekî destika di hesabêni wan kevin; eger lê ne hat, Kurd wê ji hesabêni wan werine avêtin. Ji ber vê yekê, niha pirsa Kurdi ne mîna pirsa gelêni dinê bi dar ve daleqandî maye.

KURD Ü DİPLOMASI

Beri Cenga Golfê (cenga delavê, xalîce), Amerika xwest hinekî werîsê Kurdi ji bi destê xwe xîne. Ji bo vê yekê jî, civîn jî çêkirin (pirtûkîn ku li vê dâwiye, li Parîsê, li ser Kurdan çap bûne nivîsandin ku Kurd nîzanîn diplomasîyê bikin, lê di çûna wan a Amerîka de diplomasî kirine! rûpel 108) lê kok (qet) piştrastiyek ji aliyê wan de tune bû. Di rewşike wiha de, pêwist bû Beriya Başûrê welêt jî li dijî propaganda balefirêni Bush rabûya û ne hişa Kurdi bi

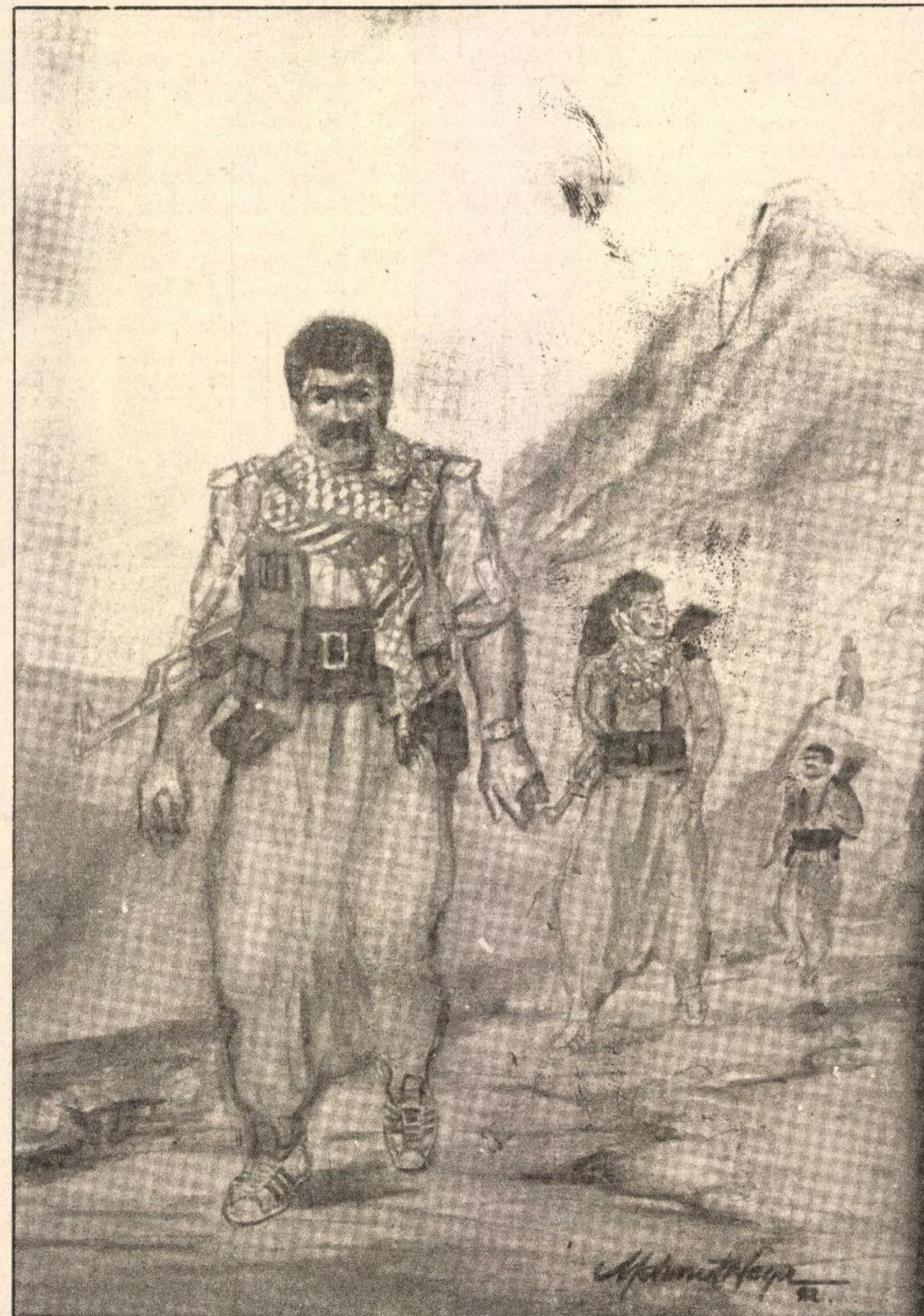
sozêni li ser kaxetan bihatana xapandin. Wiha, Kurd nediketin bin mineta Amerîka, ne bin ya Sedam. Serbixwebûn ev e; ramaneke xweser ji bo Kurdan ev e; Apotî ev e; Kurdparêzî ev e. Di miletan de serok wisa derdi Kevin. Ji bo gelê Viyetnamê Ho Şî Mînh wekî rojek wisa hilat.

Em vegérine ser Apotiyê û çiroka kesê bi tenê. Gava M. Gorbaçov rî da sermayedaran ku ew sosyalîzma reel jî nehîlin, masmîdiya (navgînîn ragîhandînîn girseyî) sermayedaran roj pê de rexna "Stalîzmê, serokê tenê, diktatorayetiye, navendîtiya demokratik û hwd..." dikirin. Gelo dirûvîn serokê rejîmîn kapitalist li di-

rûvê Stalîn nakevin? Em dibêjin: "Erê û bi rengekî notir jî, masmîdiya kîjan dewleta sermayedar be, serokê dewletê xwe dipesin û dighînîne ezmana. Em ji bir nekin, pirraniya van serokan destê wan heya bi kokê di xwîna gelê bindest û belengazan de ye. De îca, ên ku pesinê van serokê rejîmîn sermayedar jî dikin, profesor tê de hene, rojnamevan tê de hene, zana hene, nivîskar hene û hwd... Mirov di vê pesinandinê de rûreşyeke bi tenê dibîne. Diktatorayetiya wan bi çermekî nermik hatiye peçinandin. Masmîdiya çermê nermik nişan dide, wekî dinê rûyê wan ê diktator vedişêre. Ne hîn wê tenê jî, masmîdiya tevgerên rizga-

rîxwaz "terorîst" nişan dide û mejiyêne gelek kesan jî dişo ku vajî biramin.

İro, prensîp, diplomasî û siyasîti ci ya Encümena Parastin a Neteweyen Yekbûyi, ci ya zilehêzan tev bi rûvîti tê meşandîn. Ci bûyerên ku niha li dînyayê çê dibin ne prensibekî rast tê de heye, ne jî gaveke dadmend. Hêzén nû rabûne û xurt bûne, dixwazin hêzén hemberên xwe hilweşinîn. Di vê teresiya hanê de, ne meji-kêmî ye ku Kurd hîn xwe bavêjîne "bextê" gewrehêzan? Ne kerengî û derengî ye ku hîn parek ji me destê xwe nedine şerê çekdarî yê gerîlayen ARGK? Tenê Apoperwerî hêzekê ji Kurdan re diafîrine.

Gerîla dimeşin.

Wêne: Mahmut Nayir

Helbesteke Qedrîcan

Mehabad Kurdi

Seydayê hêja û Prof. Qanatê Kurdo di derheqê hozanê bi nav û deng Qedrîcan de wiha dibêje: "Nav û dengê Qedrîcan, bi nav û dengê Cegerxwîn, Osman Sebri ve girêdayî ye. Rast gotiye di nivîsarên xwe de ew ne bi qasî wan e, nagihîje wan. Lî di kirina xwe de, di nivîsarên xwe de, di meydana şer û bi pêşve birina ronahîkirina neteweya Kurd de, di meydana şerê azadkirina welatê kal û bavê xwe de wî jî cihekî layiq girtiye û hiş û aqîlê xwe terxan kiriye ji bo xatirê serxwebûn û serbestiya Kurd û Kurdistanê. Di vî iş û karî de ewî jî mîna herdu şêrîn serê çiyayên Kurdistanê dengê xwe ber bi keç û xortan kiriye, di helbest, çîrok û serpêhatiyêن xwe de timî û şîretan li wan dike ku, yek bin, ji xewa kibîr hişyar bin, xwendevan bin, dest bidine desten hev, bibin heval û

hevkarên hev, bibin şerkerên bê tîrb û xof ji bo xatirê azadî û serbestiya Kurd û Kurdistanê." (Tarîxa Edebiyata Kurdi-1, rûpel 177, Stockholm 1983)

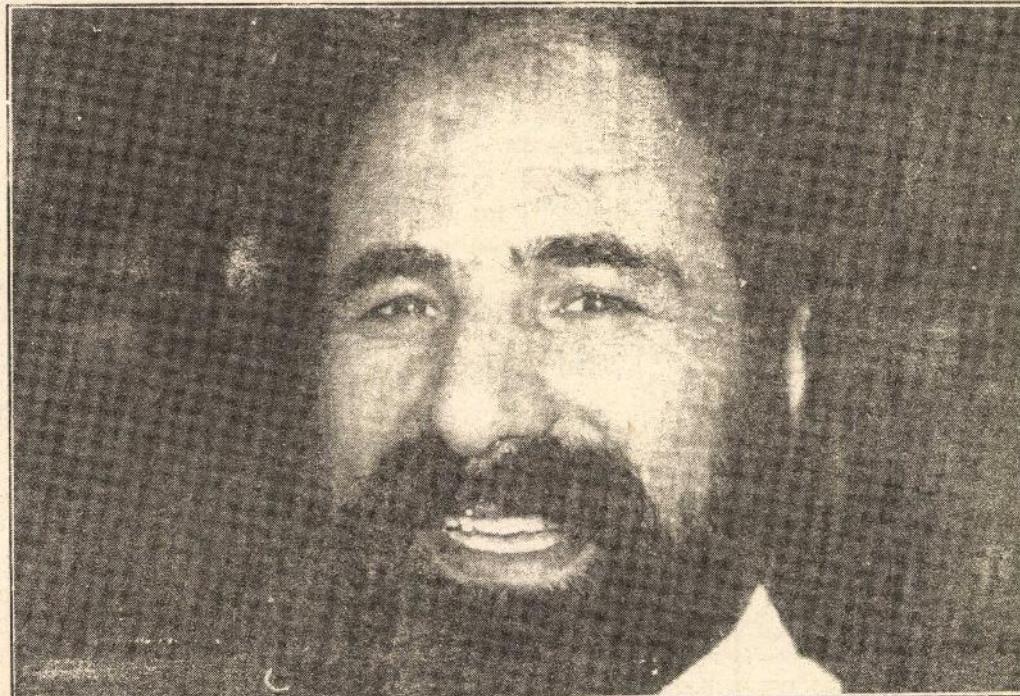
Piştî van çend gotinan emê helbesteke hozanê nemir Qedrîcan ji bo xwendevanên delal ên Welat diyarı bikin. Ev helbest, di kovara Ronahi, hejmar 1, sala 1, Çirya êkî 1960, rûpela 51 an de hatiye belavkirin. Herwîha li kovara "Mamostey Kurd, 14, beharî 1992, rûpel 19" hatiye belavkirin.

Karwanê me
Em hîc newestiyayin û nawestin.
Li ser vê riya dûr
Ser vê riya dijwar
Em diçin... û emê biçin
Ber bi armanca xwe...
Ser deryayê bi xwîn
Ji çiyayê dar û devî
Deştên bi kelem û histirî
Newalên teng û tarî
Em derbas bûn

Li bin baran
Li ser berfan
Ba... û bager
Li şikeftan
Di bin dilopan
Bi lingêن xas
Bi canê tazî.
Karwanê me diçe
Ber bi armanca xwe

Bi kûviyan ra pence pence
Bi dêwan ra rû bi rû
Me ceng kir
Wan em kuştin
Me ew kuştin
Em ne tirsiyayin
Nebizdiyayin
Karwanê me diçe
Ber bi armanca xwe

Em gihiştin çiyayê Qaf
Nêzîk bû, nêzîk bû, armanc
Xuya kir, xuya kir, behîsta
Kirmanc
Ah...
Ew nexoş giyan
Ew kulkên ji karwan
Bi şûn da man
Ew rebenên bêçar
Man ji behîsta me bêpar

Gazinek ji Şivan

Ey Şivan kanî li ku man, deng û awazên berê? Yêni di tarîka şevê de, ron didan rengê çirê "Kine em" kanî li ku ma? Bo ci nabîhîzim Şivan? Kanî "Ey dîrok û Xanê." Kanî ew sazê berê? Têla tembûra te ya xweş wek tivingê şer dikir Min nizanî arê bantofê ye wê zû vemirê Doz û daxwaza te, herdem xakê Kurdistanê bû Ka çima iro dinâlî, bo hemêza dilberê? Geh ji Nazê re dibêji were da em râkevin Geh dibêji lê Kîrîvê were çaxa seherê Em meyan lêvan binoşin, serxweş û bê hiş bibin Dûrî laleş bin ez û te, derkevin herdu ji re Tu meyan lêvan dinoşî, lê li dijmîn mîze ke Bû hezar sal ew dinoş, ji me xwina cegere

Te digot rabin ji xew lê te bi xwe berda xewê De şiyar be, va hilatî li me roja zaferê Şoreşa Kurd pêş ve çûye, folklor bûye tiving Folklorê tu dibêji, kes nema lê dinerê. Tu Şivan rengê te nakin, ji kerî dûr nakevin Keriyê ku bê Şivan be, dibe nêçîra gurê Hêvidar im kek Şivano tu ji min dil teng nebî Ez ji eşâ xwe dibêjim, kér gîhaye cegere Wek berê rabe bi halan qîr bide cihanê tev Tîrs û sawirê tu bavêj dil bide ber xencerê Ev riya me pîr dirêj e lê, divê westa nebin Miletê jînê bixwaze namirê, qet namirê.

Jan Dost

AZADÎ

Abdurrahman Durre

Warê şêhîdan

Di dîrokê de, gelek nav û nişanên Kurdistanê hene. Weke Kardistan, Madistan, Kardokya û Mîdyâ. Heta ku navê Kurdistanâ şêrîn lê hatiye danîn. Di baweriya min de, navê "Warê Şêhîdan" û "Şehîdistan"ê ji, li bejna wê rinda cîhanê, pirr û pirr xweş tê. Lewre tu war û tu diyar, weke warê Kurdistanê şêhîd nedane û nadîn. Tu cih û welat jî, weke wê "Şêristanê", nebûye abîda şêhîdan, mirov dikare bibêje ku gulên sor ên Kurdistanê, rengên xwe ji xwîna şêhîdar girtine, dar, belge (pel) û guyayê wê jî, bi wê xwîna pîroz hatine avdan û geş bûne û dibin. Bi rastî jî, li zozanên Mehabadê, gulên ku ji xwîna Qazî Muhemed sor bûne, li warê Pîranê, li Agirî û Zilanê, li Dêrsim û Remanê, li Helebce û Haciûmrânê,

li Şîrnex û Ci-zirê, li Hewlêr û Herîrê pirr gul û beybûnên ku ji xwîna şêhîdên Kurdistanê bişkivîne û nû dibişkivin hene. Ji îro bi şûn ve jî, dê li deşta Diyarbekirê û Nisêbînê, li zozanên Qerejdax, Şengal, Hemrîn û Şerefînê gulên pirr geş û nû, ji xwîna Wedat Aydin, Huseyîn Deniz û Musa Anter bîbişkîvin û di Newroz û sersala Kurd û Kurdistanê de, biteyîsin û rewneq bidin, weke ala azadî bibin nişana serfirazî û serbilindiyê.

Mamosteyê mezin, şêhîdê nemir Musa Anter, hem bi jîna xwe, hem jî bi şêhîdbûna xwe gulek bêhemta, (bê emsal, bê hempa) ye. Li war û zozanên Kurdistanê ebediyen wê geş be û geş bimîne. Di her Newroz û sersalan de, dê bibe gula pîroz a azadî û serfiraziyê.

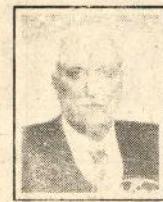
Feylesofê mezin, zanayê şareza, rîzanê bêhemta, di her fersendî de wiha digot: "Herroj ji min re name dişînin, telefon dikin, dibêjin, li xwe rind binihêre (mîze bike), tu ji Kurdistanê re lazim î. Ez jî, ji wan re dibêjim, hûn qet meraq nekin, ez zû bi zû namirim. Di dawiya emrê xwe de, ezê bibim qurbana welat, bibim şêhîdê Kurdistanê." Ku bi rastî jî wilo bû. Heta ku dinya hebe, dê ew şêhîdê mezin, di dilê gelê Kurd de, bi şan û şerref bijî, di rûpelên dîroka Kurd û Kurdistanê de, dê navê wî yê ezîz bê nivîsandin û wê di nav komên şêhîdan de, li qora (rêz) pêşin be.

Ruhê wî yê mezin, canê wî yê ezîz şâ be, li ser axa wî ya pîroz rehmeta Xwedê be.

Gêrcî pêxember ne bû, lê ew ku Musayê me bû Pêniyîs tim di dest de bû, ew jî esayê wî he bû Xame şûrê wî bû, cenga serfirazî pê dikir.

Ew jî wek Musa dijê Fîrewnê dema xwe bû Tim digot: Dê ez şêhîdê Kurd û Kurdistan hebim Rast e, va wek Şêx Seîdê ku'l Diyarbekirê we bû Çû wek Mîrhac û Qazî, bû şêhîd wek Şêx Seîd Hek şêhîdê serfirazî, hem gula baxê me bû Sedhezar rehmet li axa wî be, Musayê welat Dijminê har û mixennet, lê be le'net, qehpe bû.

*Di hejmara Welat a 31 an de, di qorziya Azadî de, ji ber xeletiyek teknikî, Ayeta Kom hatiye nivîsin. Rastiya wî Ayeta Rom e.

Serfiraziya gel û rewşenbîran

A. Dikili

Têkoşîna gelê Kurd, ji bo Kurdistaneke azad û serbixwe hêdî hêdî berhemên xwe dide, cihê xwe di nav civaka mirovatiyê de digire.

Gerilayên Kurdistanê di 8 salên dawî de, bi sebreke tund li ber xwe dan û dawiyê gihîsttin encama xebata xwe. Ji aliyekej gelê Kurdistan rakirin ser xwe, ji aliye ve bi xwîna xwe ARGK gihîstantin artêsiyeke rast û bilind. Pirsa Kurd bi awayekî cidi xwe wisa xist ber-nama cihanê, êdî tu hêz nika-re wê jê derxe.

Ger mirov çav bavêje dîroka Kurdistanê, wê bê dîtin ku, Kurd timî ji aliye dijmin ve hatine xapandin û rewşenbîren Kurd ji bi pirranî doza welat neparastine. Doza Kurdistan ketiye paş doza maf û kesayeti.

Lê iro rewş xwe guhertiye, hê jî ber bi başiyê ve diguhere.

Ji aliyekej ve gelê Kurdistanê rabûye ser xwe, mîna berê bi her kesî naxape-û li ser rêça serokatiya xwe dimeşe, ji aliye din ve jî rewşenbîren tîrsa xwe şikandine û doza kesayeti xis-tine paş doza welat.

Ev nîşana ber bi serxwebûna welat çûyin e.

Rewşenbîren Kurd mîna berê serê xwe bi hîç û pûçiyen vala, axaftinê bê çalakî naêşînin. Bala xwe dane xebata we-latê xwe. Rewşenbîriya nûjen, ku ji aliye tevgeriya nûjen ya Kurdistan, ber bi yekîti û ber

bi doza welat ve xurt ava bûye û dibe, wê bextreşî û rûreşîya berê, spî û zelal bike; rewşenbîren Kurd ji, bigihîjine miste-wa rewşenbîren cihanê.

Gava mirov li xebata rojnamevan, berxwedar, xwendekar û rûspiyêne me yê mîna Apê Musa dinêre, dilê mirov bi hêvî ronî dibe. Êdî ew ewrê tarî ji ber hişê mirov hêdî hêdî belav dibin, ber mirov vedibe.

Ger em tenê rojnamevan û nivîskarêne xwe yêne di van rojêne dawî cangorî bûne, mîze bikin, emê mistewa berziya xebatê rewşenbîri fam bikin.

Piştî cangoriya hevalêne me yêne hêja, gelek rewşenbîr xwe hê bi pêş ve birin, bi xwe hisiyan, gavêne bi bawerî bi pêş ve avêtin. Derketin pêş gotin: "Ger di vê riye de cangoribûn hebe, ji bo me dilberzî ye, emê pêñûsêne hevalêne ketî, hê xurt bixebeitin." Ev rabûn û hevgirtina rewşenbîren tirseke mezin dixe dilê dijmin, nizane ci bike. Ji ber vî jî dixwaze bi lêdan, kuştin û zîndan çavêne wan bitirsîne, wan ji têkoşînê dûr xîne.

Piştî cangoriya Wedat Aydin rûpela dîroka Kurdistan ji aliye rewşenbîren ve xwe guhert. Ew rûpela reş ber bi spîbûnê ve vebû. Iro jî rewş hatiye merhaleke nû. Cangoriyêne herî dawî yêne heval Huseyîn Deniz û Apê Musa vê merhalê ber bi bilindiyê ve hê jî fireh kir, gihîstantin rewşa gel.

Belê, êdî em dikarin bêjin

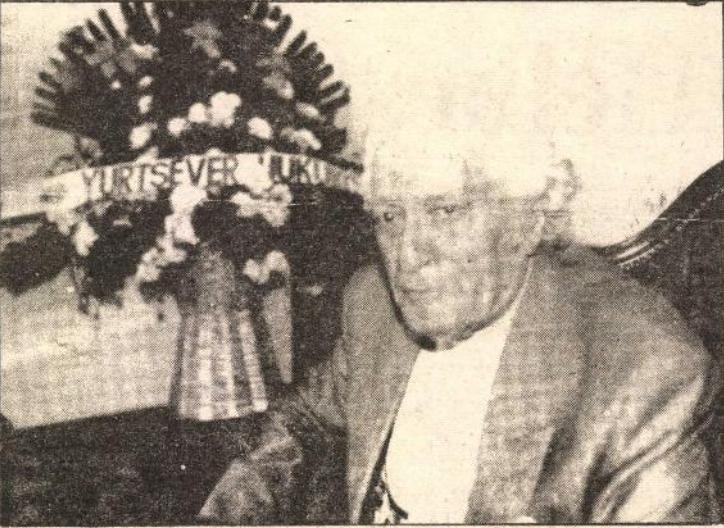
ku di navbera gel, gerîla û rewşenbîren de tu cudahî nemaye. Sînorêne di nav wan de rabûye, hemû bûne yek. Her kes di herêma xwe de, bi berhemên xwe ve ji bo serxwebûna welat dixe-bite.

Ger hêjî hinek li der û dor, li dervayê tevgeriya Kurd mabîn ji, ew êdî mîna rewşenbîren Kurdistanê nayêne nasîn. Peywendiyêne wan bi Kurd û Kurdistanê re nemaye. Di rewşa iro de ji, kî ne li ba têkoşîna gelê xwe, tevgera gelê xwe be, tu hebûn û peywendiye wî bi gel re nemaye.

Lê yêne wilô ne zêde ne.

Ên zêde, rewşenbîren gelê xwe ne. Ji bo doza xwe çavêne xwe nagirin, xwe fêda dîkin. Tîrsa dijmin li ba xwe nahewînin. Nakevin pey doza kesayetiya xwe. Di riya serxwebûnde, ku ji aliye hêzên pîroz PKK, ERNK, ARGK hatiye vekirin, di nav meşa azadiyê de, bi dilpakî, bi gavêne xurt dîmeşin. Ev meş wê her hebe. Di bin serdariya pîroz ya serokê neteweyî de, wê Kurdistan serfiraz be, wê gelê Kurd bigihîje mafêne xwe, bikeve nav civata neteweyen cihanê.

Riya cangoriyêne me yêne serê ciya, nav gund û bajêr, riya hêzên me, gel, gerîla û rewşenbîren me, mîna roniya rojê welat germ û ronî dike, hiş û dilê mî vedike, me dilberz û serfiraz dike. Bi vê rabûnê tu hêz nikare li ber gelê me bibe asteng.

Em soz didin te

Ahmet Baraçkılıç

na te, herikandine xwîna te.

Apê Musa: Niştiman û xaka me bû nivîna te kovar û rojname bûn sewt û dengê te.

Diyarbekir, Nisêbin, hatin gaziya te, bi hezaran ketin şopa te.

Te bi me da naskirin. Lat û ciya, zagon û tixûb, kedxwar û nijadperesten serdest xwesiparêne bindest.

Te got: "Kurdistan şérîn e; ar û ked e, şan û deng e, tırba bi milyonan şehîdan e, hîlîna hestiyê bav û kalan e,

çem û newal ji xwîna mîrxasan e, dergûşa mirovatiyê, bingeha nûjeniyê ye.

Apê Musa; tu 74 salan li dû doza Kurdistan bezi, em dizanin tu ji me, şiyarbûnê, fedekariye û şer û cengê dixwazî. Em soz didin te, emê hilgirin gazî û banga te.

KARTA ABONETİYÊ

Ji kerema xwe re ji hejmara ..... pê ve min bikin aboneye rojnameya Welat

Nav:

Paşnav:

Navnîşan:

Bedelê abonetiyê razînin:

Li Tîrkiyê û li derive: Y. Serhat Bucak
İş Bankası Cağaloğlu Şub.

Döviz tevdiat Hesap No: 3113617

Ji kerema xwe re vî cihî dagirin û tevlî kopyeke pelê razandina bedelê abonetiyê bişînin.

Navnîşana Welat: Nuruosmaniye Cad.

Atay Apt. No:5 Kat:1 D:4 Cağaloğlu / İstanbul
Tel: 511 57 60 - 511 66 02 Fax: 511 51 57

Mercen abonetiyê:

Li hundir	Li derive
6 meh 120.000	60 DM
12 meh 240.000	120 DM

XÂÇEPIRS

Çeperast: 1-Nivîskar û helbestvanekî Kurd. Di sala 1966 an de, li Kobaniya Kurdistanâ Sûri ji dayîka xwe bûye. Mamosteyê beşa biyolojiyê ye. Di artêş Sûri de 3 salan leşkerî kiriye. Pirtûkeke wî bi navê "Kela Dimdînê" heye. Çend wergeren wî jî hene. Helbesten wî hê nehatine weşandin. Ev nivîskarê ciwan di wêne de tê dîtin/ Kinnivîsina rîexistina Eniya Neteweyî 2-Musulman/ Li Rojhilata Navîn navê welitekî 3-Kinnivîsina Neteweyîn Yekbûyi/ Navê hozanek Ermenî, pirranî bi kurdî distire/ Berraq, şefaf 4-Sazende, damezrawe/ navekî pîrekan 5-Esil/ Xwarinek bingehîn, ji genim çedîbe 6-Notayek/ Depo, embar 7-Sembola Lîtyûm/ Navê saziyek televîzyon û radyoyê ya İtalya 8-Navê sewalek biçûk/ Bi Fransîzi Rojhilat 9-Metod/ Cih, war 10-Hîri/ Firaqek, ji bo birin û anîna teyfik û tasikên xwarinê tê bikaranîn

Serejêr: 1-Temen, emr/ Navê sewalek 2-Navê parzemînek/ Tündî (şiddet) 3-Plaqa Hollandayê/ Sembola Zîrqonyûmê/ Parçeyek ji çav 4-Mehkeme/ Navê rojek 5-Di tibê de navê serhestiyê gîlover/ Dil, girtî/ Di notayê de dema sekne 6-Bi erebî hêdî 7-Navê quncikê Apê Mûsa/ pêşnavê Mandela 8-Navê 12 mehan/ Fêkiyek 9-Êji

Amadekar: Rasto Zîlanî

xelkê Ermenîstanê 10-Navê yezdanek Misriyên kevin/ Qey 11-Navê mehek 12-Eşir, qebûle

BERSİVÎN XÂÇEPİRSA HEFTİYA ÇÜYİ

Çeperast: 1-Ahmed Arif/ Bp 2-Jindar/ Sebir 3-Îr/ Iraq/ Qazi 4-Toqlanî/ Îlam 5-As/ Iz/ Zarav 6-Tip/ Do 7-Omeri/ Ba 8-Ramandin 9-Bî/ İra 10-Dû/ Klas

Serejêr: 1-Ajîtatori 2-Hiroshima 3-Mn/ Pembû 4-Edili/ Rai 5-Darazzdin 6-Aran/ Dil 7-Qız/ Bira 8-İs/ Ananas 9-Feqir 10-Bala 11-Bizav 12-Prim

Rovî û muxtar

Rovî, ji bo zikê xwe yê birçî têr bike xwe berda nav gundekî xirabe. Ket nav sikakan çavê xwe bel kir ka mişkên gund nabîne ku bixwe. Bi dengê dîkê gund re serê xwe hilda û berê xwe da cihê deng jê tê. Dema nêzîkê dîk bû û gazî kirê:

"Muxtar muxtar... Were xwarê mîvanen te hene." Dîk fêla rovî fêm kir û gazîkirê:

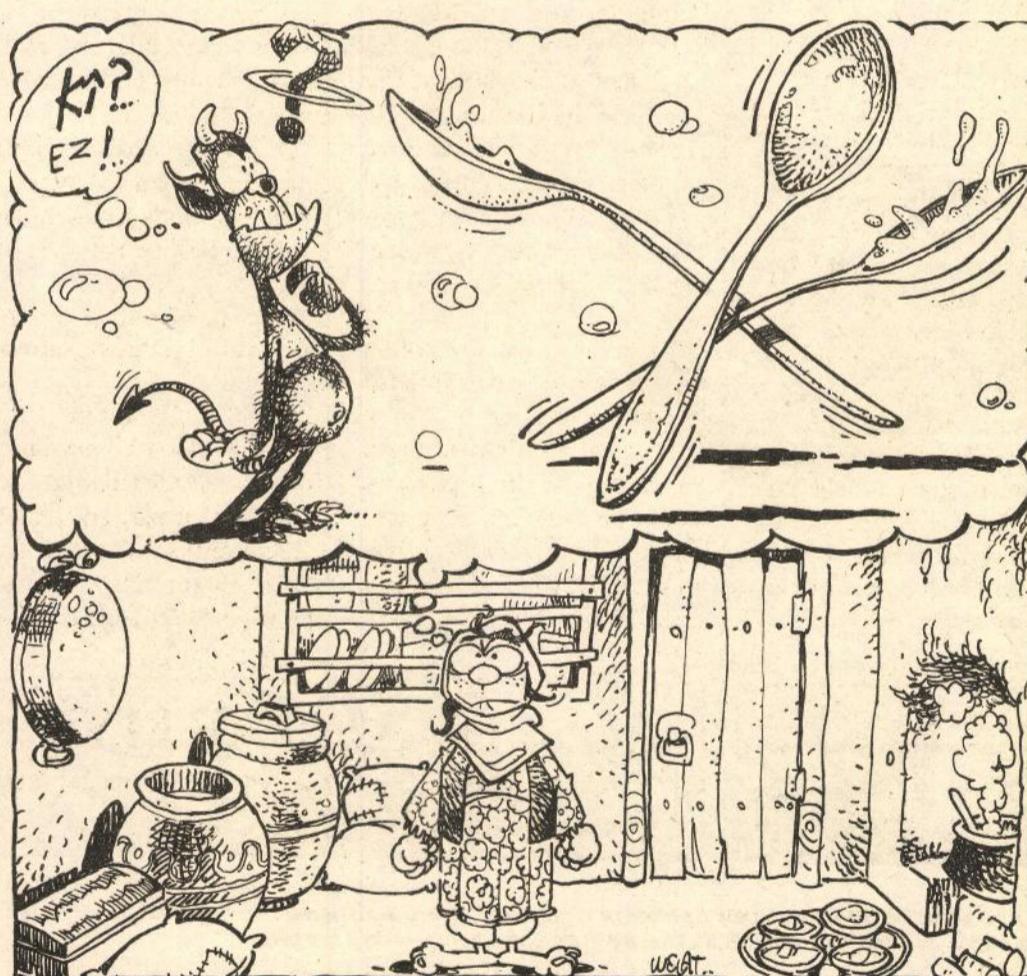
"Mamê Rovî hema li goşe bizivire bekçî li wê derê ye, wê bi te re eleqedar bibe."

Kêfa rovî xweş bû, go qey mirîşk in li wê derê. Bi lez li goşe zivîrî, nêrî tajî li wir mexel hatiye. Dema rovî çav bi tajî ket lerzînek lê ket, dest bi bazdanê kir. Ji tîrsa reveke wilo kir te di go qey wê bifire. Xwe gihand ser kendalekî bilind. Nav kutka xwe kir û ji xwe re got: "Ehda Xwedê li min ketibe ku ez werim vî gundî, heya ev muxtar muxtarê vî gundî be, ev bekçî bekçiyê vî gundî be."

Berhevkar: Zeki Beyazit

Kevçî û şeytan

Rojekê sê çar mîvanen ma-leke Stili tê. Kevaniya malê ji mîvana re girar û tirşikê çêdike. Tîne li ber wan datîne.

Lê kevçîyan nayne. Mîrê wê jê re dibêje kevçîyan bîne.

Jinik li hundir digere nage-re kevçîyan nabîne. Ji alîkî ve li kevçîyan digere û ji alîkî ve jî dibêje:

-Nalet li çavê şeytan bê kevçî ne xuyane.

Hema mîrê wê jê re dibêje:

-Wilô nebêje, ezê di ber şeytan de sînd bixwim ku haya wî ji kevçîyen te tune ye. Tu gêj î, tu nizanî bê kevçîyen te di mala te de, li ku ne. Ma sûcê feqîrê şeytan e?

Berhevkar Hüseyîn Denîz

Xortê ciwan keçê ciwan

Xortê ciwan keçê ciwan,
Çek girê dan derket çiyan,
Dijmin şer û cengê we dît
Hey şoreşgerên qehreman.

Gazî dikim gelê Amed
Li zîndanê dengek xweş hat,
Mazlum, Kemal, Hayri û Ferhat,
Berrxwedan bûye karê wan.

Li çiya Egît, li deştê Nûman,
Heval Sebrî xwişka Sultan,
Kanî Zekî kanî Lokman,
Welat jîn da bi xwîna wan.

Botan dilê Kurdistan e,
Hêviya gelên bindestan e,
Ala rengîn li ser destan e,
Pênc sed hezar silav li wan.

Li Pirrîn û li Mêrdînê
Li ber dijmin ket kemînê,
Bi çekdarî şoreş bînê,
Rext û fişek li milêwan.

Hey Dîlûk û hey Rûhayê
Gelo çîma deng ji te nayê
Xarpêt gelek li paş mayê
Xewa giran li ser çavêwan.

Bedlîs, Bîngol, Mûş û Dêrsim,
Dîroka Kurd jê dipirsim,
Dibê ji dijmin qet natirsim,
Ar û namûs e barê wan.

Apê Musa û evîna wî

Apê Musa piştî bûyerên Newrozê, di Welat de wiha nivîsibû: "Faşistno, hûn qenc fêm bikin, heke xwîna şehîdên me û ariya şehîda me ya muqedes, li erdê bimîne lenet li me Kurdan hemûyan bê."

Jiyana bê evîn ne xweş e, bê tam e; mirov zû jê dikerixe û sar dibe. Ji ber vê yekê, ji bo jîyanek xweş û bi mane evîn şert e. Tiştê ku mirovan bi jîyanê ve girê dide, mirovan ji hovîtiyê dûr dixe û wan bi rûmet dike evîn e.

Evîn ji dil û can hezkirin e, ev hesteke mirov ya herî bîlind û bi rûmet e. Evîn, ne tenê jihevhezkirina du kesan e. Evîn, hesteke pîrr dorfireh û cur be cur e. Cure û celebê (texlitên) evînê hingî zehf in ku, nayêñ hejmartin. Evîn, ji bo zarokan, evîn ji bo kevokan, evîn ji bo çiya û deştan, evîn ji bo çem û derayan, evîn ji bo masiyan, evîn ji bo xwendinê, evîn ji bo roman û helbestan, evîn ji bo dar û beran, ji bo hespan, pisikan û ji bo hemû sewalan. Evîn, ji bo baranê, ji bo av û kaniyan, ji bo xwezayê (tabietê), evîn ji bo mirovan, ji bo dê û bav, ji bo hevalan, evîn ji bo zarokêni birçina dimirin, evîn ji bo heqiyê, wekhevî û aşitîyê, ji bo serxwebûn û azadiyê. Bi kurtî evîn e ku, mirovan bi jîyanê ve wek goşt û hestî girê dide. Bi rastî, hemû cureyên evînê pîroz in û hemû cureyên evînê dibin sebeb ku, dilê mirov geş bibe û mirov bi jîyanê ve bê girêdan.

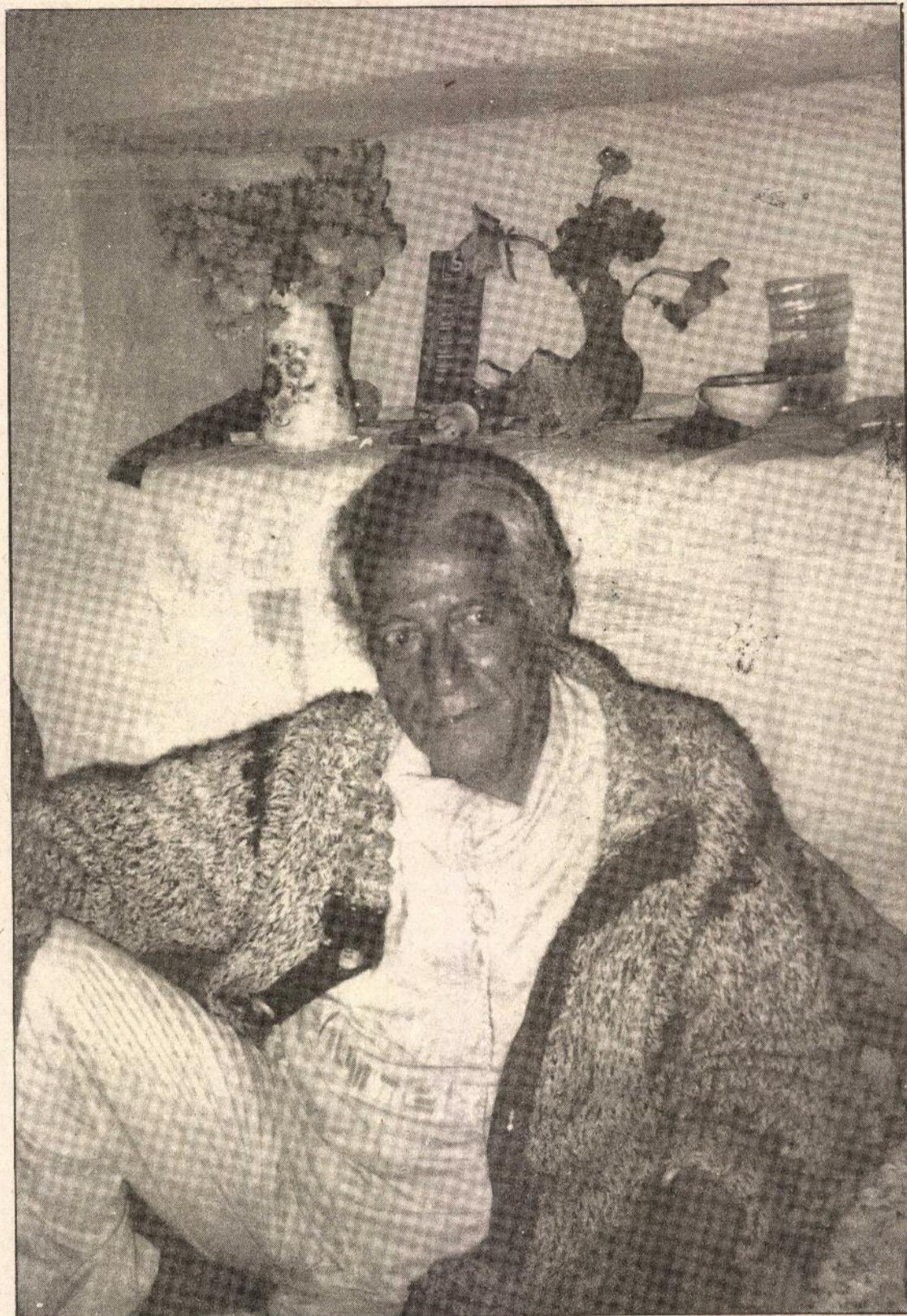
Lê, tu evîn wek evîna welat ne gurrr û geş e, tu evîn bi ya ji bo welat re, nayê muqeyese kirin. Evîna ji bo welêt evîneke welê giranbuha ye ku, mirov di riya wê de bi kîf û şahî dikare xwe bide kuştin, evîneke welê hêja ye ku, mirov di riya wê de herkes û hertişte xwe jî winda bike, disa dev jê bernade û hin zêdetir bi vê evînê ve tê girêdan. Ev evînek e wisa ye ku, Apê Musa di heşte saliya xwe de bi berikêni (gullêni) neyarın ji bo wê hate kuştin Apê Musa, evîndarê welât xwe bû, ew kezebewitîyê gelê xwe yê

bindest bû. Evîna wî hemû evînê din dihundirandin; yanê evîna wî ya ji bo Kurdistanê pîrr bi hêz û fireh bû. Ew evîndarê Kurdistanê bû, Kurdistan ji bo wî zarok bû, jîn û mîr bû, kevok û masî bû deşt û çiya bû, gol û derya bû, kar û xebat bû, çavêr reş û bejna zirav bû, ji bo wî Kurdistan keleha berxwedan û serhildanê, warê lehengî û qehremaniye bû, azadî û serxwebûn bû, ji bo wî Kurdistan navenda hemû evînê pîroz bû. Evîna Kurdistanê dilê wî disot (dişewitand), ji bo wî jiyan, ev evîna mezîn bû.

Di nîvisa xwe ya bi navê "Eşqa Welêt" de wiha digot: "Însanê ku eşqa welatê wî pê re tune be, ji heywanan jî, li jîrtir e. Cîma? Carna gundek ji gundeki din kerekî yan jî çelekekê, gaki dikirre, te dît ew heywan ku filiti, direve diçe gundê xwe.

Ê ma lawo, Tirkino, ma em Kurd wek ker û çelekan jînabin. Yanê hûn li Nisêbînê, Cizîrê, Kercewsê, Şernexê û li Kurdistanê, tevde nevî û zarokêni me bikûjin û emê bibêjin "vatan ve miletin bölnmez bütünlüğü." Çawa hûn vê ji me dixwazin? Kurdê ku wek we bibêje, ez jî tevlê, nelet li bavê wî bê.

Faşistno, wehşîno, ma hûn zanîn bê hûn li ci digerin? Lê ci fêde hîn (hê) miletê me qenc şîyar nebûye. Li Hîndistanê kalêkî wan û wek min hebû navê wî Gandî bû. Ku Îngîlîz wek hikûmeta me ya niha li Hîndîyan zulm dikir. Gandî, ji Hîndiya re digot: "Lawo temamê Hîndîyan pîrek û zarok, kal û ciwan, giş xwe li ser devê rîyan dirêj bikin." Hîndîyan bi ya wî dikirin. Ez jî, ji temamê Kurdan re dibêjîm ku, faşist di welatê me de, bi panzêrên Emerîqa pîrek û zarokêni me bipelçiqînin, emê tevde herin devê se-

Pirsa Apê Musa ku di Newrozê de ji dewletê re digot: "Divê iro em Kurd hemû keç û xorî, jîn û mîr bi yek awazî bêjîn: "Faşistno, em hemû PKK'cî ne, Bîjî Kurdistan û hûn ci dîkin ji me bikin."

rayan û bibêjin faşistno, em hemû PKK'cî ne, Bîjî Kurdistan û hûn ci dîkin ji me bikin.

Bajarêni Kurdistanê em hemû rabin ser lingan, wê me têxîn kîjan hepsê? Talî wê iş bê vir. Ma gelo Tirk hîn jî ye-qîn dîkin ku em 20 mîlyon Kurd edî di welatê xwe de bênamûsiyê qebûl bikin.

Edî Kurd, agirê Newrozê nema bi hejikan, jastikan û mûman pêdixin, bi canê xwe pêdixin. Ma hûn nabînin li Izmirê, li welatê Yewnanan, keçika Kurdistanê û ya 15 salî ya ji gundê Nisêbînê, Bîzgûrê, Rahşan Demirelê ji ber zîlma hikûmeta faşist xwe şewitand û hûn zanîn tembiya

wê ci ye? Di nav rivînê detiliyên xwe vekirine û destê xwe hildaye û gotiye: "Îca bila agirê Newrozê hew ve-mire."

Faşistno, hûn qenc fêm bikin, heke xwîna şehîdên me û ariya şehîda me ya muqedes, li erdê bimîne lenet li me Kurdan hemûyan bê."